

DIENOS IR DAR... 285 Juras kun. P. Bradford st.

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 39.

KETVIRTADIENIS, RUGSĖJO-SEPT. 26, 1940

VOL.-METAI XXIV

ANGLAI VIS STIPRIAU IKERTA NAZIAMS

VOKIEČIŲ SUBMARINAS NUSKANDINO LAIVĄ; ŽUVO 293 ASMENYS, TARP JŲ 83 VAIKAI

ANGLŲ LAKŪNAI INTENSIVIAI BOMBARDUOJA STRATEGINIUS PRIESO PUNKTUS

Jubiliejinis LDS seimas, įvykęs rugsėjo 19-20 dienomis So. Bostone, buvo gausus ir entuziastiškas. Pradėtas iškilmingomis Sv. Mišiomis Sv. Petro bažnyčioje. Sesijos buvo laikomos Sv. Petro parapijos svetainėje. Seimą atidarė LDS garbės narys, "Darbininko" šefas kun. K. Urbonavičius. Seimui pirmsėdžiavo V. J. Kudirka ir D. Averka, raštininkavo K. Nadzeika ir T. Mitchell. Jubiliejinis seimas susilaukė daug sveikinimų ir aukų. Priimta naujų nutarimų ir rezoliucijų. Seiminiai parengimai — bankietas ir prakalbos — taip pat gerai pavyko.

Savaistrašio "Amerika" vadovybė paskelbė, kad su spalį 1, 1940, savo įstaičią perkelia į naują daug patogesnę vietą, būtent, į L. R. K. S. A. namą, kur kitados buvo Susiv. centro ofisas ir organas "Garsas", 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y. Vadovybė taip pat paskelbė, kad perka naują renkamąją mašiną — intertypą. Nors visa tai surišta su labai sunkia finansine atsakomybe, bet, anot vadovybės, "gyvename laiku, kai lietuviškas judėjimas turi būti pakeltas aukštesniam lygmeniui, kaip lietuvių katalikų vieningumas turi būti dar labiau sustiprintas, nes Lietuvos okupantų slapsti ir viešai tarnai nerimsta ir savo nuodėgą darba varo visu įniršimu." Iš tikrųjų, sveikintinas pasiryžimas. Geriausios kloties "Amerikai" ateityje!

Associated Press pranešimu, Lietuvos prezidentas Antanas Smetona rugsėjo 16-tą gavęs diplomatinę U. S. vizą tuoj apledo Vokietiją ir išvyko Šveicarijon. Labai galimas daiktas, kad p. Smetona netrukus atvyks Amerikon.

Jungtinės Amerikos Valstybės įvedė privalomą karo tarnystę. Jei prie to būtų mėginta priėti metai kitą ankščiau, opozicija Kongrese, spaudoje ir bendrai visoje tautoje vargu būtų prileidusi. Bet kai amerikiečiai per radio girdi, laikraščiuose ir teatruose mato gyvus dabartinio Europos karo vaizdus, pritarimas šio krašto apsaugos stiprinimo reikalams auga su kiekviena diena. Amerikiečiai nenori susilaukti Lenkijos, Holandijos, Belgijos, Prancūzijos ir Anglijos likimo. Dabar gerai pasirodusi priešų pavojaus nesumazina plačios teritorijos ir vandens. Iš-tobulinta karo aviacija neša sunaikinimą, terora ir mirtį tolimiems miestams ir kaimams. Individualė draša ir pasiaukojimas prieš pragarišką karo mašiną nustojo pirmąsias reikšmes. Amerikos vyriausybė rimtai susirūpino apsaugos stiprinimu ir pravedė konskripcijos įstatymą. Be abejonės, kiekvienas jaunuolis laikys sau už garbę tarnauti Dėdės Samo armijoje, kuri nesirengia plėsti svetimų žemių, pavergti svietimas tautas, bet garbingai ginti savo šalį nuo agresorių, patikrinti jai laisvę ir nepriklausomybę. Agresoriai baigia naikinti visas Europos demokratiškas šalis, juos apmądaus ima, kad pati didžiausia demokratinė šalis netik nemano pildyti jų reikalavimus, bet reikalui esant yra pasirijusi ginti ir savo kaimynišką respubliką nuo pavergimo.

Po dviejų mėnesių mėginimų, pasirodo, kad komu-

Rugsėjo 17-tą vokiečiai milžiniškomis kanuolėmis nuo Prancūzijos krantų šaudė per kanalą Anglijos pusėn. Vokiečiai sako šoviniai pasiekė Londoną, tai yra nuėję net 90 mylių tolimon. Jeigu tie pranešimai pasitvirtintų, tai būtų atsietas naujas toliausio šaudymo rekordas. Pasaulinio karo metu vokiečiai buvo pasiekę rekordą apšaudydami Paryžių per 70 mylių tolį.

Rugsėjo 18-tą italai įsiveržė 50 mylių Aigipto teritorijon. Rugsėjo 19-tą anglų jūrų ir oro laivynai atakavo italų jėgas ir padarė didelių nuostolių.

Rugsėjo 19-tą anglų lėktuvai bombardavo vokiečių pozicijas Prancūzijoje, Belgijoje ir Holandijoje. Didžiausios atakos buvo nukreiptos prieš Le Harve, kur vokiečiai turi sukoncestravę dideles jėgas puolimui Anglijos. Sukelti gaisrai matėsi per keliasdešimt mylių tolio. Anglų vadovybė laikosi nusistatymo griauti nazių planus įsibriauti Anglijon bombarduojant koncentruotais militareis jėgais, vieton bombarduoti miestus, kaip kad daro naziai.

Pereitą savaitę Romoje konferavo nazių užsienio reikalų ministeris von Ribbentrop ir italų premjeras Mussolini. Jų pasitarimai laikomi didelėje slaptoje. Greičiausia jie tarėsi apie karo akciją prieš anglus, Balkanų ir Afrikos reikalus. Kalbama, kad naziai ir italai jau turi išdirbę planus, kaip "sutvarkyti" netik Europą, bet ir Afriką.

Iš Londono kiekvieną dieną išgabena po 1000 vaikų. Bendrai, nuo karo pradžios Londonas iš 8,000,000 gyventojų sumažėjo iki 7,000,000.

Rugsėjo 20-tą nazių lakūnai bombardavo Londoną ir sugriovė eilę namų. Premjer-

nistinė tvarka ir jų reformos Lietuvoje nelimpa ir gana. Komisarai pajėgs savo reikalus įvesti ir palaikyti tik bausiaus teroro priemonėmis. Bet kai tik papūs nauji vėjai, tos jų reformos išgaruos, kai kamparas.

Komisarai giriasi, kad jų troškimu yra, kad Lietuva, kaip galint greičiau, prisivytų Sovietų Rusijai. Dėlo Lietuva dumpuoja visokių sričių "ekspertus". Dieve saugok, kad tie ekspertai nepriverstų ir Lietuvos priskurdo ir badavimo, kokius pergyvena Sovietų Rusija.

15 METŲ DARBUOTĖS SUKAKTIS

Pittsburgh, Pa.—Šv. Pranciškaus Vieniūno Rėmėju Centro Valdyba ruošiasi kuo sparčiausia prie 9-tojo Rėmėju dr-jos seimo, kuris įvyks š. m. rugsėjo mėn. 29 d. Šis seimas bus nepaprastas, nes draugija taip pat švęs savo 15 metų darbuotės sukaktį. Seimą baigs iškilmingu bankietu, kurį pajavairins programa bei koncertu. Tikimasi daug svečių ir iš įvairių kitų valstybių. Tai svarbu, kad Pittsburghas būtų kuo skaitlingiausia atstovaujamas ne tik draugijai, bet ir pavienių asmenų. Kas bus, kas nebus, bet Pittsburghas turi stovėti visoj aukštumoje. Patarėjas

DEL SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJOS

Į paklausimus nepriklausomos Lietuvos piliečių kaip jiems registruotis, U. S. Department of Justice (Immigration and Naturalization Service, Washington, D. C.) duoda šitokią paaiškinimą: bet kurio svetimio krašto (taigi ir Lietuvos) pilietis gali užsiregistruoti savo krašto piliečiu.

Ponas Earl G. Harrison, Director of Registration, turėdamas galvoje, kad pavyzdžiui, Lenkijos piliečiai, padalinai tarpe Vokietijos ir Rusijos, sako gali registruotis lenkais: "Polish aliens may register as subjects of Poland, not of Germany or of Russia". "It is perfectly proper to advise Lithuanian residents in the United States, who are not citizens of the USA, to answer the registration question accordingly, —reikia: "yra visiškai tvarkoje patarti lietuviams, Lietuvos piliečiams, atsakyti į registracijos klausimą atitinkamai, tai yra užsiregistruoti Lietuvos Respublikos piliečiais. L. P. Z.

Rugsėjo 22-ą anglai paskelbė, kad antradienį, rugsėjo 17-tą, Atlantike vokiečių submarinas istorpedavęs anglų laivą plaukusi iš Anglijos Kanadon. Tuo laivu važiuo daug vaikų. Vokiečiai laivą istorpedavė be įspėjimo. Laivas nuskendęs į 20 minučių. Iš viso žuvo 293 asmenys, tarp jų 83 vaikai. Daugelis suspėjo nusileisti valtims, bet didelės audros jas blaskė ir daugelį paskandino. Beje, Berlinas kategoriškai užgincino šios žinios teisingumą. Esą ji pramanyta tikslu sukelti didesnę neapykantą vokiečiams.

Rugsėjo 23-čią, generolo de Gaulle reikalavimu, anglų laivai apšaudė Vakarines Afrikos uostas Dakar. Mat, dalis prancūzų kariuomenės paklausė Petain vyriausybės ir pasipriešino generolo de Gaulle reikalavimui pasiduoti. Uostas Dakar yra labai svarbus strateginiu žvilgsniu. De Gaulle sako turįs žinių, kad tą uostą nori paimti savo kontrolėn vokiečiai. Tą dieną anglų lakūnai 4 valandas išlaikė Berlino gyventojus požemiuose, taip pat labai intensyviai bombardavo vokiečių koncentracijų punktus Prancūzijoje, Belgijoje ir Holandijoje.

Po Ribbentropo - Mussolini konferencijos, naziai ir italai pradėjo kampaniją prieš graikus ir turkus, kad jie atsiskytų nuo visų santykių su Anglija. Balkanuose laukiama naujų reikšmingų įvykių.

Kansas City.—Rugsėjo 23-čią orlaivio nelaimėje žuvo pilotas ir 3 keleiviai.

LRKSA NAUJŲ NARIŲ VAJAUS EIGA

ORGANIZATORIŲ SKAIČIUS AUGA SU KIEKVIENA DIENA

54 kuopos, Grand Rapids, Mich., raštininkas Kazys M. Rinkus praneša: "Rugsėjo mėnesį kuopos susirinkimas išrinko vajuos organizatoriais Kazį Rinkū ir Juozą Naudžiū ir kiekvienas narys pasizadėjo prikaltinti po naują narį, be atidėliojimo. Pasiųskite daugiau aplikacijų."

13 kuopos, Baltimore, Md., raštininkas J. Budelis praneša, kad jų kuopos organizatorium apsiėmė būti iždininkas M. Paškauskas. Jis pasirijęs energingai dirbautis ir prirašyt naujų narių.

Pereitą savaitę centre užsiregistravo šie nauji organizatoriai:

- Jurgis Masalskis—60 kp.—Bayonne, N. J. V. J. Kudirka—81 kp.—Norwood, Mass. A. Petkevičius—87 kp.—Pittsburgh, Pa. P. Razvadauskas—94 kp.—So. Boston, Mass. Ona Kukaskienė—249 kp.—Moundsville, W. Va. Frank Stankus—249 kp.—Moundsville, W. Va. Kazimiera Šlapienė—5 kp.—Forest City, Pa. P. W. Zdanavičius—28 kp.—Luzerne, Pa.

Naujų narių gauta iš šių kuopų: 178 kp. Akron, O., Alphonsas Sebastinas.

SVARBESNI LDS SEIMO NUTARIMAI

Seimas nutarė pagerbti kun. dra. Kazimierą Urbonavičių už jo nenuilstantį darbą LDS ir "Darbininkui" Iparieigota centro valdyba surengti bankietą.

LDS garbės nariais seimas pakėlė šiuos žymius narius, būtent, prelatą Joną Ambotą, Hartfordo lietuvių parap. kleboną; kun. dr. Joną Navicką, MIC, Tėvų Marijonų provincijolą, Marianopolio Kolegijos rektorių; p. Vladą Paulauską iš Lowell, Mass.; kun. Pranciškų Strakauską, Lowell, Mass. lietuvių parapijos kleboną, p. Andrių Pateckį, LDS 6 kp. rašt., Hartford, Conn.; p. Mateušą Norbutą, stambų LDS ir "Darbininko" rėmėją, iš Cambridge, Mass., ir p. Vl. Rimšą, LDS 7 kuopos pirmininką, Worcester, Mass.

Seimas priėmė svarbias rezoliucijas paverptos Lietuvos reikalui, protesto rezoliuciją prieš Sovietų Rusiją, pasmerkė komu-

KAIP LIETUVIAI GYVENA URUGVAJUJE

Urugvajuje lietuvių gyvena apie 10,000. Emigracija prasidėjo 1923 m. ir baigėsi 1931 m., nes sunkios gyvenimo sąlygos gąsdino atvykstančius.

Daugumas turėjo kraustyti į kitas valstybes. Kurie anksčiau emigravo, geriau išsistiprino, išgydami ir namelius. Lietuvių daugumas dirba skerdyklošė, tik vienas kitas dar verčiasi žemės darbu. Yra dirbančių pas ūkininkus samdiniais.

Sunkus visuomeninis veikimas, nes klaido gyvenimo sąlygos. I tikras veikimo vėžes jeita tik 1932 m. įsteigus dr. J. Basanavičiaus vardo pradžios mokyklą. Pradžioje su 30 mokinių, o šiemet turėjo per 100 ir su penkiais skyriais. Mokytojai: F. Kairaitis, B. Savickas ir J. Vilkas. Tai vienintelė lietuvių mokykla Urugvajaus lietuvių kolonijoje. Mokykla buvo išnuomotos erdvios patalpos Montevideo priemiestyje. Emė telktis jaunimas ir senimas ir steigti draugijas. Pirmoji įsikūrė Katalikų Bendruomenė, kuri turi apie 500 narių. Vėliau ji persitvarkė, pakeitė į status ir pasivadino "Urugvajaus lietuvių katalikų šv. Juozapo draugija". Po to įsisteigė Savišalpos draugija ir gerai veikė. Vėliau įsisteigė šv. Vincento a Paulo draugija ir gerai veikia, šelpdama net 20 šeimų. Jaunimas susibūrė į "Dainos" draugiją, kuri turi apie 100 narių. Draugija turi chorą, rengia vakarus, iškyla. Tik pastaruoju metu draugijos veikimas susilpnėjo. Kiek geriau veikė Vilniaus Vadavimo S-ga. Dar yra lietuvių klubo taryba, burianti visas draugijas ir lietuvių šėviijos centrą. Minėta taryba rengia įvairias šventes, turi informacijos biurą, kur duoda įvairius patarimus ir padeda atlikti konsularinius reikalus su Lietuvos Pasiuptybės Argentineje. Prie klubo yra didelė biblioteka. 1933 m. pradėjo leisti dvisavaitinį laikraštį "Urugvajaus Aida", bet vėliau susijungė su Argentineje išėinančiu "Svyturiu", gaunant atskirą puslapį.

Pastaruoju laiku Urugvajuje gyvenimas pasunkėjo ir labai atsiliepė lietuviams, net ir turintiems nuosavybę. Tenka visiems viskuo dalintis ir su nedarbu ir vargu kovoti.

PASIKALBĖJIMAS SU ARKIV. M. REINIŲ

Perskaitęs žinią, kad Vilniaus arkivyskupo metropolito augzili-jaru yra Apaštaly Sosto paskirtas titularinis arkivyskupas M. Reiny, Dvidešimtojo Amžiaus bendradarbis, pasinaudojęs trumpu pasimatymu, davė keletą klausimų.

— Kaip, Ekscelencija, žiūrėti į savo misiją Vilniuje?

— Aš esu arkivyskupo metropolito tik augzilijaras, taigi padėjėjas. To nepamirškite. Dvasininkų misija yra religinė, dorinė, kultūrinė ir labdaros srityje. Atskiri kai kurie dvasiškiečiai yra pasidaravę ir mokslui. Politika nėra dvasininko misija. Jisai tik naudojami pilietinėmis teisėmis, kaip ir kiti. Tautos ir valstybės ieško naujų kelių, daro bandymus, kaip geriau išsprendus spiginančius klausimus, skirtus plačiųjų masių, liaudies, proletarijato gerovei. Čion, o ne kur kitur, turi būti nukreipta daugiau dėmesio, nes kiti patys savimi pasirūpins. Vilnius, mūsų lietuviškiems santykiams, daro didmiečio įspūdį. Savo istorija ir gyventojų sudėtimi yra labai komplikuotas. Tenka atsizvelgti į žmonių nusistatymus ir nusiteikimus. Vilniečiai—žmonės atviro būdo, nuoširdūs, pamaldūs. Liaudies balsas svarbu išgirsti, suprasti, įvertinti ir tam tikslui nuoširdžiai pasidarbuoti.

BALTIJOS TAUTŲ DIENA

NEW YORK.—Jau galutinai paaikšėjo planai Pabaltijo Tautų Dienai New Yorko Pasaulinėje Parodoje, kuri įvyks sekmadienį, spalį 6, Court of Peace nuo 2 ligi 5 val. popiet (lietaus atveju—Assembly Hall patalpose, buv. Olandijos Pavilione).

Programą atidarys Baltijos Amerikos Draugijos atstovas. Seks Amerikos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos Himnai, Parodos pirm. Grover Whalen, Lietuvos atstovo pulk. P. Zadeikio, Latvijos atstovo dr. A. Blimano ir Estijos konsulo ir charge d'affaires Dr. J. Kaiv trumpos sveikinimo kalbos.

Muzikalę programos dalį pradės Apreiškimo ir Angelių Karalienės parapijų chorai. J. Janui vadovaujant. Vėliau solo dainuos Metropolitan Operos žvaigždė p-lė O. Katkauskaitė ("Karvelėli, mēlynasis" su jungtiniu choru). Piano solo skambins latvė, p-lė S. Stumberg. Latviskas liaudies dainas su dainuos mūsų garsums tenoras A. Vasiliauskas. Contrabass solo sugrieš Bostono simfonijos orkestro solistas estas L. Juht. Latviskas dvi dainas dainuos N. Y. latvių evangelikų liuteronų ir baptistų jungtinis choras, O. Blumbergi vadovaujant. Smuiku solo sugrieš dvi lietuviškas melodijas p-lė M. Digrėytė. Lyraičių šokėjų grupė ir Sv. Jurgio parapijos choro šokikai, L. Stilonaitė vadovaujant, sušoks 4 lietuviškus liaudies šokikus. Po to Estijos Nepriklausomybės Veteranų vyrų choras, vad. O. Pranspili, sudainuos 4 estų dainas ir vėl lietuviškus liaudies šokikus sušoks L. Stilsonaitės vadovaujama vaikų grupė (jos pačios grupė ir Sv. Jurgio parapijos vaikai). Po to Apreiškimo ir Angelių Karalienės parapijiniai chorai, vadovaujant Pr. Dulkei, sudainuos 3 dainas, estų šokėjų grupė pašoks estų liaudies šokikus, ir programą užbaigs Viešpaties Persimainymo ir Sv. Jurgio parap. chorai: 2 dainoms vadovaus A. Visminas, vienai—J. Brundza (su choru vieną dainą sudainuos ir p-lė O. Katkauskaitė).

Prieš pradėdant programą, bus paradas, kame dalyvaus Angelių Karalienės ir Apreiškimo parap. vaikų orkestrai, Liet. Legijono Dariaus ir Girėno postas, ir visi programos dalyviai.

Visi prašomi dalyvauti, pareikšti trijų kaimyninių tautų vieningumą ir bendras pastangas. K. R. J.

PER TRIS MĖNESIUS ŪKYJE ANTRAS GAISRAS

Neseniai dėl neatsargaus elgimosi su ugnimi gaisras sunaikino Slaviniškių km. ūkininko Januolio gyv. namą, o dabar vėl perkūnas įtrenkė į to pat ūkininko kiētį, kuri su visu turtu suniškėjo. Klėtyje gyveno netekusi pastogės nukentėjusio šeima. Nuostoliai dideli.

UŽPYKO PERKŪNAS

Kupiškio vls., Slaviniškių km. perkūnas per 5-6 m. čia sudegino apie 8 trobas. Žmonėms, perkūno įgąsdinti, pamatę debesį, stovi pasirengę, nes nežino, kurio bus eilė.

LRKSA NAUJŲ NARIŲ VAJAUS EIGA

ORGANIZATORIŲ SKAIČIUS AUGA SU KIEKVIENA DIENA

54 kuopos, Grand Rapids, Mich., raštininkas Kazys M. Rinkus praneša: "Rugsėjo mėnesį kuopos susirinkimas išrinko vajuos organizatoriais Kazį Rinkū ir Juozą Naudžiū ir kiekvienas narys pasizadėjo prikaltinti po naują narį, be atidėliojimo. Pasiųskite daugiau aplikacijų."

13 kuopos, Baltimore, Md., raštininkas J. Budelis praneša, kad jų kuopos organizatorium apsiėmė būti iždininkas M. Paškauskas. Jis pasirijęs energingai dirbautis ir prirašyt naujų narių.

Pereitą savaitę centre užsiregistravo šie nauji organizatoriai:

- Jurgis Masalskis—60 kp.—Bayonne, N. J. V. J. Kudirka—81 kp.—Norwood, Mass. A. Petkevičius—87 kp.—Pittsburgh, Pa. P. Razvadauskas—94 kp.—So. Boston, Mass. Ona Kukaskienė—249 kp.—Moundsville, W. Va. Frank Stankus—249 kp.—Moundsville, W. Va. Kazimiera Šlapienė—5 kp.—Forest City, Pa. P. W. Zdanavičius—28 kp.—Luzerne, Pa.

Naujų narių gauta iš šių kuopų: 178 kp. Akron, O., Alphonsas Sebastinas.

SVARBESNI LDS SEIMO NUTARIMAI

Seimas nutarė pagerbti kun. dra. Kazimierą Urbonavičių už jo nenuilstantį darbą LDS ir "Darbininkui" Iparieigota centro valdyba surengti bankietą.

LDS garbės nariais seimas pakėlė šiuos žymius narius, būtent, prelatą Joną Ambotą, Hartfordo lietuvių parap. kleboną; kun. dr. Joną Navicką, MIC, Tėvų Marijonų provincijolą, Marianopolio Kolegijos rektorių; p. Vladą Paulauską iš Lowell, Mass.; kun. Pranciškų Strakauską, Lowell, Mass. lietuvių parapijos kleboną, p. Andrių Pateckį, LDS 6 kp. rašt., Hartford, Conn.; p. Mateušą Norbutą, stambų LDS ir "Darbininko" rėmėją, iš Cambridge, Mass., ir p. Vl. Rimšą, LDS 7 kuopos pirmininką, Worcester, Mass.

Seimas priėmė svarbias rezoliucijas paverptos Lietuvos reikalui, protesto rezoliuciją prieš Sovietų Rusiją, pasmerkė komu-

KAIP LIETUVIAI GYVENA URUGVAJUJE

Urugvajuje lietuvių gyvena apie 10,000. Emigracija prasidėjo 1923 m. ir baigėsi 1931 m., nes sunkios gyvenimo sąlygos gąsdino atvykstančius.

Daugumas turėjo kraustyti į kitas valstybes. Kurie anksčiau emigravo, geriau išsistiprino, išgydami ir namelius. Lietuvių daugumas dirba skerdyklošė, tik vienas kitas dar verčiasi žemės darbu. Yra dirbančių pas ūkininkus samdiniais.

Sunkus visuomeninis veikimas, nes klaido gyvenimo sąlygos. I tikras veikimo vėžes jeita tik 1932 m. įsteigus dr. J. Basanavičiaus vardo pradžios mokyklą. Pradžioje su 30 mokinių, o šiemet turėjo per 100 ir su penkiais skyriais. Mokytojai: F. Kairaitis, B. Savickas ir J. Vilkas. Tai vienintelė lietuvių mokykla Urugvajaus lietuvių kolonijoje. Mokykla buvo išnuomotos erdvios patalpos Montevideo priemiestyje. Emė telktis jaunimas ir senimas ir steigti draugijas. Pirmoji įsikūrė Katalikų Bendruomenė, kuri turi apie 500 narių. Vėliau ji persitvarkė, pakeitė į status ir pasivadino "Urugvajaus lietuvių katalikų šv. Juozapo draugija". Po to įsisteigė Savišalpos draugija ir gerai veikė. Vėliau įsisteigė šv. Vincento a Paulo draugija ir gerai veikia, šelpdama net 20 šeimų. Jaunimas susibūrė į "Dainos" draugiją, kuri turi apie 100 narių. Draugija turi chorą, rengia vakarus, iškyla. Tik pastaruoju metu draugijos veikimas susilpnėjo. Kiek geriau veikė Vilniaus Vadavimo S-ga. Dar yra lietuvių klubo taryba, burianti visas draugijas ir lietuvių šėviijos centrą. Minėta taryba rengia įvairias šventes, turi informacijos biurą, kur duoda įvairius patarimus ir padeda atlikti konsularinius reikalus su Lietuvos Pasiuptybės Argentineje. Prie klubo yra didelė biblioteka. 1933 m. pradėjo leisti dvisavaitinį laikraštį "Urugvajaus Aida", bet vėliau susijungė su Argentineje išėinančiu "Svyturiu", gaunant atskirą puslapį.

Pastaruoju laiku Urugvajuje gyvenimas pasunkėjo ir labai atsiliepė lietuviams, net ir turintiems nuosavybę. Tenka visiems viskuo dalintis ir su nedarbu ir vargu kovoti.

PASIKALBĖJIMAS SU ARKIV. M. REINIŲ

Perskaitęs žinią, kad Vilniaus arkivyskupo metropolito augzili-jaru yra Apaštaly Sosto paskirtas titularinis arkivyskupas M. Reiny, Dvidešimtojo Amžiaus bendradarbis, pasinaudojęs trumpu pasimatymu, davė keletą klausimų.

— Kaip, Ekscelencija, žiūrėti į savo misiją Vilniuje?

— Aš esu arkivyskupo metropolito tik augzilijaras, taigi padėjėjas. To nepamirškite. Dvasininkų misija yra religinė, dorinė, kultūrinė ir labdaros srityje. Atskiri kai kurie dvasiškiečiai yra pasidaravę ir mokslui. Politika nėra dvasininko misija. Jisai tik naudojami pilietinėmis teisėmis, kaip ir kiti. Tautos ir valstybės ieško naujų kelių, daro bandymus, kaip geriau išsprendus spiginančius klausimus, skirtus plačiųjų masių, liaudies, proletarijato gerovei. Čion, o ne kur kitur, turi būti nukreipta daugiau dėmesio, nes kiti patys savimi pasirūpins. Vilnius, mūsų lietuviškiems santykiams, daro didmiečio įspūdį. Savo istorija ir gyventojų sudėtimi yra labai komplikuotas. Tenka atsizvelgti į žmonių nusistatymus ir nusiteikimus. Vilniečiai—žmonės atviro būdo, nuoširdūs, pamaldūs. Liaudies balsas svarbu išgirsti, suprasti, įvertinti ir tam tikslui nuoširdžiai pasidarbuoti.

BALTIJOS TAUTŲ DIENA

NEW YORK.—Jau galutinai paaikšėjo planai Pabaltijo Tautų Dienai New Yorko Pasaulinėje Parodoje, kuri įvyks sekmadienį, spalį 6, Court of Peace nuo 2 ligi 5 val. popiet (lietaus atveju—Assembly Hall patalpose, buv. Olandijos Pavilione).

Programą atidarys Baltijos Amerikos Draugijos atstovas. Seks Amerikos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos Himnai, Parodos pirm. Grover Whalen, Lietuvos atstovo pulk. P. Zadeikio, Latvijos atstovo dr. A. Blimano ir Estijos konsulo ir charge d'affaires Dr. J. Kaiv trumpos sveikinimo kalbos.

Muzikalę programos dalį pradės Apreiškimo ir Angelių Karalienės parapijų chorai. J. Janui vadovaujant. Vėliau solo dainuos Metropolitan Operos žvaigždė p-lė O. Katkauskaitė ("Karvelėli, mēlynasis" su jungtiniu choru). Piano solo skambins latvė, p-lė S. Stumberg. Latviskas liaudies dainas su dainuos mūsų garsums tenoras A. Vasiliauskas. Contrabass solo sugrieš Bostono simfonijos orkestro solistas estas L. Juht. Latviskas dvi dainas dainuos N. Y. latvių evangelikų liuteronų ir baptistų jungtinis choras, O. Blumbergi vadovaujant. Smuiku solo sugrieš dvi lietuviškas melodijas p-lė M. Digrėytė. Lyraičių šokėjų grupė ir Sv. Jurgio parapijos choro šokikai, L. Stilonaitė vadovaujant, sušoks 4 lietuviškus liaudies šokikus. Po to Estijos Nepriklausomybės Veteranų vyrų choras, vad. O. Pranspili, sudainuos 4 estų dainas ir vėl lietuviškus liaudies šokikus sušoks L. Stilsonaitės vadovaujama vaikų grupė (jos pačios grupė ir Sv. Jurgio parapijos vaikai). Po to Apreiškimo ir Angelių Karalienės parapijiniai chorai, vadovaujant Pr. Dulkei, sudainuos 3 dainas, estų šokėjų grupė pašoks estų liaudies šokikus, ir programą užbaigs Viešpaties Persimainymo ir Sv. Jurgio parap. chorai: 2 dainoms vadovaus A. Visminas, vienai—J. Brundza (su choru vieną dainą sudainuos ir p-lė O. Katkauskaitė).

Prieš pradėdant programą, bus paradas, kame dalyvaus Angelių Karalienės ir Apreiškimo parap. vaikų orkestrai, Liet. Legijono Dariaus ir Girėno postas, ir visi programos dalyviai.

Visi prašomi dalyvauti, pareikšti trijų kaimyninių tautų vieningumą ir bendras pastangas. K. R. J.

PER TRIS MĖNESIUS ŪKYJE ANTRAS GAISRAS

Neseniai dėl neatsargaus elgimosi su ugnimi gaisras sunaikino Slaviniškių km. ūkininko Januolio gyv. namą, o dabar vėl perkūnas įtrenkė į to pat ūkininko kiētį, kuri su visu turtu suniškėjo. Klėtyje gyveno netekusi pastogės nukentėjusio šeima. Nuostoliai dideli.

UŽPYKO PERKŪNAS

Kupiškio vls., Slaviniškių km. perkūnas per 5-6 m. čia sudegino apie 8 trobas. Žmonėms, perkūno įgąsdinti, pamatę debesį, stovi pasirengę, nes nežino, kurio bus eilė.

ZUVO C. O. HANSON IR E. A. WAKEMAN, JR.

Šeštadienio naktį, rugsėjo 21, miglotėje Mountain Top apie-linkėje įvyko orlaivio katastrofa, kurioje žuvo du žymūs Wyomingo Klonio gyventojai, būtent, Cleon O. Hanson, 45 m., ir jo posūnis Edward A. Wakeman, Jr. Autoritetai tyrinėja katastrofos priežastį.

Vilniuje netrukus pradės veikti stiklo fabrikas "Vitrum", kuris anksčiau dirbo tik bonkas. Šis fabrikas dabar gamins stiklines ir kt. indus. Lietuvos bankas tam reikalui paskyrė 80 mil. litų.

GARSAS

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS

Išleista Ketvirtadieniais Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:

Am. Jungt. Valst. metams \$2.00, pusė metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00. Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c. Advertising rates on application.

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

**MINTIMIS PERSIKELKIME
Į TĖVYNĘ**

Viešpaties Diena. Katedra kupina pamaldžių žmonių iki pat durų. Iš abiejų nuodėmklausyklių šalių ilgus penitentų linijos kantriai laukė savo eilės eiti prie išpažinties. Visų veiduose žymėjosi nepaprastas pamaldumas, tuo pačiu ir šventasis susikaupimas. Gi prieš Didįjį Aukurą kunigas atnašavo Šventųjų Mišnių auką.

Lauke saulė spindulingai švietė, tarsi, norėdama pagosti nusiminčius ir pavergtuosius žmones. Pūkūs rotušės rūmai dekoravo puikią erdvią aikštę prieš katedrą, kuri, romantiško stiliaus, majestotingai dominavo viršum kitų puošnių statybų. Kas liūdniausia, kad vietoje trispalvės Lietuvos vėliavos, raudonoji vėliava su kūju ir pūkle plevėsavo viršum rotušės, bauginančiai primindama baisiąją vergijos smėklą. Aikštėje raudonarmiečių atėjusių prišpaudėjų kareiviai negailestingai trypė nekaltą mūsų tėvų žemelę. Maršuodami jie praėjo pro katedrą, kurios aukšto bokšto kryžius skleidė ant jų savo šešėli. Simbolinga, argi ne? Tos dienos jau nebetoli, bet vis dar nežinomos mūsų žmonėms, kad raudonoji vėliava ir kryžius susirems mirtinoje kovoje.

Tuo tarpu katedroje viešpatavo dievinga dvasinė vienybė tarp maldininkų ir jų Kūrėjo. J. E. vyksupas iš sakyklos iškalbingai skelbė pamokslą, tėviškais ir gudžiančiais žodžiais kalbėdamas apie kankinystę, kentėjimą, skausmą, pasiaukojimą, kantrybę, dovanojimą ir atleidimą. Pamokslas pabaigoje gerasis ganytojas atsiliepė į tikinčiuosius, kad nepasiduotų nusiminimui, nei sielvartui, kad būtų drausmingi, imtūsi drašos, laikytūsi tvirtybės, ir turėtų tvirtą tikėjimą ir atleidimo dvasią. O saulės spinduliai krito ant baltų sidabrinųjų jo galvos plaukų, ir atsispindėjo, tarsi, šviesa prieš viduramžių tamsybę. Kažin, ar jis žinojo, kaip pranašingas buvo skelbiamas jo pamokslas? O pamaldūs klausytojai buvo taip nustelbti ir egzistavo tokia tylą, kad klausia galėjo nugirsti tylų atsikvėpimą arba gilų atsidusėjimą.

Skaidri širdgėla perima, kad Lietuvos laisvės jau nebėra. Ateistinės Sovietų Rusijos valdovų pareidumu, sudaryta valdžia iš tėvynės parduotųjų ir išganytojų, kurie dabar klauso Maskvos įsakymų. Narsinga tėvynės kareivija padalinta, nuginkluota arba nuleista. Kai kurie žmonės vadai pabėgo, kalinami ir tremiami arba likviduojami. Bažnyčios vienuolių turtas konfiskuotas, vienuolės išmestos, religinių įstaigų, o kunigų gatvėse nebesirodo savo pašaukimo rūbuose. Lietu-

vių kultūra naikinama, krašto mokyklos sovietinamos ir viešasai katalikų veikimas visiškai nutrauktas. Visame Lietuvos krašte atplūdo ir siaučia brutalių mongolų ir azijatų gaujos demoralizuoti nekaltus gyventojus, o iš Maskvos atvyksta instruktoriai ir rusofilai, kad numylėtų mūsų Tėvynės gražią jaunimą surusinti ir paversti ateistiniais komunistais, kad paskui vergautų Stalino ir jo komisarų uždaviniais.

Bažnyčios, nors dar neuždarytos... bet kaip ilgai! Atrodė, kad raudonoji vėliava iš karto norėjo nugalėti Kryžių... Tačiau, lietuviai katalikai vienos galingos dvasios ir vieno tvirto tikėjimo sūnūs yra narsingi ir galiūnai. Juose galingai kūrėnasi tvirtas žydrusis tikėjimas. Tuo tarpu, nors lietuvių tautai atėjo baisiausios išmėginimų dienos, kokių lietuviai dar neturėjo, bet lietuviai karzygiai ir didvyriai! Daugelis iš jų mirtis kankinystės mirtimi ir taps kankiniais, o pralietas nekaltas jų kraujas bus vertojis auką skubensiam Tėvynės atvadavimui ir išlaisvinimui iš brutalių vandalių-despotų prišpaudos ir vergijos.

Tikrovėje, Lietuvos laisvės kaina, tai Golgota! Tačiau, lietuvių tautai kenčiant gaudulingą tragediją, juk Kristaus Kryžiaus išpažintojai ir kovotojai pašalinai bausia ateistinė raudonosios vėliavos smėklą ir pavergtą tautą išlaisvins iš po brutalių vandalių-despotų prišpaudėjų nelaisvės ir užurpacijos, užduodant mirtiną smūgį žiauriems krikščionybės priešams ir kraugeriuvių vadui Stalinui ir tada saulingai nušvis garbingasai prisikėlimas numylėtai mūsų Tėvynei Lietuvai! Ji gi bus vėl laisva ir nepriklausoma valstybė su dar garbingesne paskirtimi ateisties demokratijoje ir civilizacijoje. A. T. (Samata)

**DĖL LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS
BONŲ REGISTRACIJOS**

Lietuvos Pasiuntinybė savo laiku buvo pranešusi, kad Lietuvos Laisvės Paskolos bonų ir kuponų išpirkimas nutruko dėl nebegavimo tam tikslui krediti iš rusai okupuotos Lietuvos. Lietuvos Pasiuntinybė tam reikalui pinigų ir dabar nesitiki, tačiau norėtų žinoti kokioje sumoje, kokių numerų bonai ir kiek kuponų tebėra pas žmones Amerikoje dar neapmokėtų. Todėl siūomi LLP bonų ir kuponų savininkai yra prašomi paprastais laiškais ar atvirutėmis pranešti:

1. Kiek iš viso turi bonų;
2. Bonų numeriai ir raidės (pavyzdžiui: A12045, B17349);
3. Bendroji visų bonų suma;
4. Kurie bonai pratešti ir iki kokių metų?
5. Ar bonas turi paženklinimą, kad 1935 m. nušimtis apmokėtas?
6. Kiek prie kiekvieno bono turite senų (nuo 1921 iki 1934 m.) kuponų?
7. Ar turite naujų (nuo 1936 metų) kuponų ir nuo kurio meto?
- 8) Kokia visų naujų kuponų suma imant iki 1945 metų?

Žinios apie bonus ir kuponus siustinos adresu: Lithuanian Legation, 2622—16th St., Northwest, Washington, D. C. L. P. Z.

Apžvalga

GAUSŪS LDS IR "DARBININKŲ" NUOPELNAI

Sidabrinio Lietuvių Darbininkų Sąjungos proga, jos organas "Darbininkas" rašo, kad LDS įsikūrė ir savo jūbiliajū mini pačiais liūdniausiais Lietuvos gyvenimo momentais. Apie LDS ir "Darbininko" nuveiktus darbus ir jų vaidmenį ten pat rašoma:

"Pirmiau buvo įsivyravus nuomonė, kad darbas tegali organizuoti vien socialistiniais principais, ir katalikas darbininkas, kaip toks, buvo skaitomas tik pakrikusia vieneta, vien kapitalistų išnaudojimui tinkama. Reikiama, katalikiška darbininkų organizuotė buvo kaip ir neįmanoma. LDS drąsiai praskynė kelių naujoms idėjomis ir išblaskė įsišėnėjusią neįemtą nuomonę, kad darbininkas būtina turi būti kažkoks atkaklus storžieviskas bėdievis, kitaip jis amžinai bus užjamas ir išnaudojamas. Susipratus katalikai darbininkai pasirodė tinkami kovoti už savo teises, nė kiek neišsižadėdami savo tikybinio principų.

"Kai dėl naujo katalikiško laikraščio, tai jis būtina buvo čia reikalingas. Skaitlingos ir gerai susipratusios N. Anglijos katalikų kolonijos ilgą laiką neturėjo savo katalikiško laikraščio ir turėjo vergauti tokiems, kurie nesidorvėjo iškovoti jį tikėjimui. Kuomet priešingoji pusė atkakliai ir įžūliai puolė ir užgauliojo brangių katalikų jausmus, nebuvus kas spaudų juos apgina. Koku ir skaudu buvo ir tai žinoti. Bet štai atsirado ir katalikiškas laikraštis. Neprietelinių kaimynai karštai puolimai jį pasveikino. Bet "Darbininkas" veikiai jiems dantis parodė. Nesidavė košę suvalgomai. Katalikai atgijo ir su džiuginga nuostaba pamatė, kad galima išsilaisvinti iš žiaurių dvasinės nelaisvės. "Darbininkas" jiems iškovojė atitinkamą jų skaičių ir pajėgumui poziciją.

LIETUVIAI AFICIERIAI U. S. ARMILJOJ

Nėra abejonės, kad U. S. armijoje tarnauja daug lietuvių kilmės eilinių kareivių. Įvedus privalomą tarnavimą jų skaičiai dar pakilsi. Bet pasirodo, kad U. S. armijoje esama ir aficierių išėjusių aukštas militares akademijas ir jau užimančių aukštas atsakomingas vietas. Štai dienraštis "Draugas" išspausdino Lietuvos konsulo Bostone adv. Šalnos laišką, kuriame jis patiekia tokių žinių apie lietuvių aficierių U. S. armijoje.

"Apie 1921 m. Petras Moncevičius (Moncy) iš Brockton, Mass., baigė Annapolis akademiją, kur jis buvo kapitonu "track" komandos. Laikė Prez. Hooverio administracijos jis buvo vienas iš specialių parinktų aštuonių laivyno karininkų tarnyboje prie Prezidento, Washingtone. Prieš kelis metus jis buvo paskirtas už "Vice Commander" prie J. V. kariškų laivų, kurie buvo pasiūti į Pacific okeaną. Apie

patį laiką iš Nashua, New Hampshire, ten mokinosi Bagdonas. Jis taipgi buvo gabus, nes jis buvęs kapitonu "crew" komandos. Prieš kiek laiko baigė tą pačią mokyklą p. Bertulis iš Cambridge, Mass. Perteitais metais baigė savo mokslo Lt. Daunis iš South Boston, Mass. Jis buvęs kapitonu "baseball" komandos. Dabar jis yra J. V. tarnyboje, Honolulu, Hawaii.

"Retkarčiais girdisi apie karininkus, kurie baigė West Point militariską akademiją. Tarpe jų yra du, o gal ir daugiau lietuvių. Prieš šešis metus p. Stankevičius (Stancock) iš Waterbury, Conn., baigė mokslo būdamas "football" komandos kapitonu. Dabar jis neseniai tą pačią mokyklą baigė p. Remus iš Pennsylvanijos."

PROPAGANDOS REIKSMĖ

"Šandara" ragina lietuvius daugiau susidomėti propagandos reikalais, nes jos reiksmė labai didelė.

"Nazių propaganda ir jų agentai kėlė vidujinę nesantą Anglijoj ir Prancūzijoje, ruošė streikus, agitavo prieš karą, ir tuom pat sykiu slaptai organizavo penktąją koloniją. Šiame darbe naziams daug gelbėjo ir komunistai.

"Šiandie toki pat reiškinį matome Amerikoje. Diktatorių garbintojai bando sukivircinti vieną grupę prieš kitą, įkalbėti, jog ginklavimasis nereikalingas, jog niekas nepuls Jungtinių Valstybių ir panašiai. Visose kolonijose organizuojamas "Taikos Frontas", kur lygionis teisėmis dalyvauja naziai ir komunistai. Išvaizduokit Hitlerio ir Stalino pasekėjus taikos apaštalu rošle! O vienok jie moka nuoduti, bile tik iš šalis nesirengtu prie apsiginklavimo."

"Demokratijos iki šiam laikui nesugebėjo išvystyti tokios veidmainingos ir hipokritiškos propagandos, kokią turi diktatoriai. Tam reikalingi ne žmonės, bet automatai, akiai paklusnūs savo viešpačiams vergai. Mums, Amerikos lietuviams, tenka dabar susidurti su įmirtusia bolševikų propaganda. Jos tikslas yra demoralizuoti išeiviją, kad nustotų buvę stipriai nepriklausomos Lietuvos gynėjai. Ir kokių priemonių čia nevertojama! Raudonoji agentai, apmokami Maskvos komisaru, panaudoja visas išrastas maglystes, veidmainingumą, bile tik sumaisyti žmonėms protą ir nusilpninti jų valią.

"Šiam susirėmime, beabejo, nesnausime ir mes. Demokratijos šalininku tarpe išsivystys toks pat griežtas ir priemonių įvairumas, kaip ir pas anuos Stalino arba Hitlerio agentus. Tuomet ištikro kirvis atsimuš į geležį."

ZULIKIŠKA MASKVOS POLITIKA

"Naujienos" aiškina, kad Maskva visais laikais vedė apgaulingą politiką Lietuvos atžvilgiu. Ta apgaulė ėjus nuo 1920 metų. Lenkams užgrobus Vilnių Maskva visuomet rodydavo neva savo simpatijas Lietuvai ir nepripažindavo Vilniaus užgrobimo akto. Lietuva tikėdavo tokių simpatijų nuosirdumu. Bet kai lenkai 1938 metų kovo mėnesį pasiuntė Lietuvai ultimatumą reikalaujanti amžinai užmiršti Vilnių ir sudaryt normalius santykius ir kai pernai Hitleris atplėšė Klaipėdą, Maskva nei piršto nepajudino, kad Lietuvai padėti. Apie tolimesnę Maskvos politiką "N." rašo:

"Pereitą rudenį Maskva sumanė parodyti savo 'drauginumą' Lietuvai jau ne tiktais žodžiais, bet ir darbu. Ji grąžino Lietuvai Vinių su sklype liu Vilniaus krašto. Nors už šitą 'dovaną' Lietuva turėjo užmokėti brangią kainą, išleisdama į savo teritoriją 20,000 raudonarmiečių, bet džiaugsmas dėl Vilniaus atgavimo buvo didesnis, negu baimė sovietų "bazui". Lietuvai žmoniu baimė sumažinti Maskva įsakė savo garnizonams elgtis mandagiai, o ji pati iškilmingai pri-

žadėjo į Lietuvos vidaus reikalus nesikišti.

"Atrodė, kad viskas tvarkoje. Lietuva turi Vilnių. Karas jos neliečia. Piktčiausias jos priešas, Lenkija, žlugo. Kitas Lietuvos skriaudikas, Hitleris, turi grumtis su galingais priešais vakaruose. O milžiniška sovietų Rusija žada Lietuvą nuo visokių bėdų apsaugoti. Tik staiga sovietų valdžia iškėlė Lietuvai kvailiausią kaltinimą, kad jos raudonarmiečius Lietuvoje kas ten 'vagia'!

"Merkys ir Urbšys važiuoja į Maskvą aiškintis. Čia jie išgirsta kitą kaltinimą: kad Lietuva su latviais ir estais darė 'samokslą' prieš Sovietų Sąjungos saugumą! Molotovas stato Merkiui ultimatumą—jau daug blogesnį, negu kad Varšuva buvo pastačiusi Lietuvai. Jisai reikalauja, kad į Lietuvą būtų atidarytas kelias Raudonajai armijai, ir pirma negu Lietuvos valdžia suspėja Molotovo reikalavimą apsvastyti, nesuskaitomi raudonarmiečių pulkai su motorizuotomis divizionomis jau marsuoja į Lietuvos teritoriją.

"Po to atskrenda komisaras Dekanozovas. Sudaro Paleckio 'vyriausybę'. Ivyksta 'seimo rinkimai'—ir nepriklausoma Lietuva palaidota.

"Is telegramų pranešimų žinome, kad net ir toje valandoje, kuomet Lietuvos nepriklausomybei jau buvo iškasta duobė, sovietų valdžia dar vis nesiliovo vaidinusi 'drauginumo' komediją. Is Kauno atvykusi Lietuvos parduotųjų delegacija buvo 'nepaprastai iškilmingai' pasitikieta Maskvos stotyje. Vyriausiojo Sovietų posėdyje Paleckis ir kiti 'prochovostai' buvo priimti 'karščiausiomis ovacijomis'...

"Stalinus pasielgė, kaip tikras Juda Iskarijotas. Pabučiavimu pasmerkė tautą mirčiai."

DAR VIENOS KOMUNISTINIO ROJAU VAIZDAS

Savaitraštis "Amerika" rašo, kokio rojau susilaukė ramūs ir sotūs Lietuvos žmonės vėl atsidūrę po maskolių jungu:

"Teko susitikti su viena lietuve, kuri gavo laišką iš tolimo Uralo. Rašo jai sesuo, kurią su visa šeima iš Lietuvos žemes komisari išgabeno į tą tolimą Rusijos pakraštį, kur liejamos lietuviškos ašaros, kur svetima žemė laistoma lietuviškų prakaitu. Dejuoja išgabenta lietuve, atskirta nuo savųjų, atplėsta nuo prigimtos žemės. Jos šeima dideliame skurde. Sūnus inteligentus patatytas prie geležinkelio darbo. Į dieną uždirba jis šešis rublius, už kuriuos galima nusipirkti šešis kiaušinius, bet kiaušinių Urale jie dar nėra matę...

"Visa šeima baigianti išdailinti savo susuktus pašimti drabužius uraliečiams* už duonos vieną kitą kasni. Badas, skurdas ten kiekviename žingsnyje. O mūsų šaliai išveivijos komunistai išsiujuosė perša tą Stalino rojų, kur mariniamu badu, nelaisvė kankinami Lietuvos sūnūs, dukros. Šiuos sąžinės ir gėdos netekusius išdavikus vis dėlto dar remia savo centais lietuviai bizieriai, profesionalai, remia ir eiliniai lietuviai, lankydam jų pramo-gas. Kada jie pamatys švie-są?"

KOMUNISTŲ SIEKIAI

Komunistai skelbia pasauliui, būk tai jie kovoja už darbininkų gerovę. Bet praktikoje visai kitaip yra: komunizmas iš tikrųjų kovoja už darbininkų vergiją ir terora.

Paimkim mūsų tėvynę Lietuvą, kuri pateko į komunistų budelių rankas. Laikė pasaulinio karo buvo viskas sunaikinta; paliko be namų, be sėklos ir be gyvulių ir visai be pinigų. Maža šalis neturi mineralų, kaip kad Rusija, kuri gamtos turtų žvilgsniu yra viena turtingiausių šalių pasaulyje. Ir tai Lietuva bėgdyje 20-ties metų atstatė namus, pristatė dirbtuvių, tiltų, visokios rūšies mokslo, priaugino gyvulių, maisto, prigimamo drapanų ir visokių prekių sau ir užsieniui.

O kodėl komunistų valdomoj Rusijoje darbininkai belaisviai, apiplyšę, vienam kambary po kelias šeimynas sukimšti ir pusbadžiauja? Dėlto, kad Rusijoje praktikuojamas komunistų mokslas, o jį tikslas yra keršyti Dievui ir krikščionims. Ten tik kerštas, prišpauda, teroras ir neapsakomas skurdas. Viktoras Miknis

VERTA PAGALVOTI

Veda KUN. P. M. JURAS, LRKSA Dvasios Vadas

NEUŽMIRŠK JO GERYBIŲ

Vieną sykį, žmogus bėgdamas vaikščiodamas miške pasiklydo. Vienoje vietoje jis rado mėlynai žydnėjas gėles. Jis apsidžiaugė jų gražumu ir pasilenkęs gėrėjosi jų kvapo malonumu. Ir kaip jis nustebo, kad jos pradėjo ir jį kalbėti, ir tarė:

"Jei tu mus nuskinsi ir neši per mišką, tai mes tau parodysime, kur yra daug turtų ir gėrybių."

Ir kuris čia žmogus nenorėtų turtų!

Jis tuojau bematant nuskyne gėles, ir spausdamas rankose prie krūtinės, atsartė.

gijai ėjo per mišką, kur tik gėlės jam liepė. Priėjus jam prie didelės uolos, gėlės paliepė jam sustoti. Ir staiga, uola atsidarė ir jis pamatė jos viduje žibantį aukšą ir sidabrą. Godumo apimtas, jis metė gėles žemėn ir puolė į uolą griebti aukšą. Bet jam tik išokus į viduri uolos, kaip jis persigando, kad uola užsidarė. Tamsu ir baisu. Nebeturi jis rankose gėlių, kuriuos jam uola atidarytų. Suprato jis vargšas, kad tai yra bismė už jo nedėkingumą. Gėlės atvedė jį prie turtų ir gėrybių, o jis jas numerė. T.

TAI ATSIKIO MOKYKLOJE

Į vieną mokyklą buvo pabūvėtas svečias mokytojas kalbėti studentams apie pasaulio tikybas. Savo kalboje, tarp kitko, mokytojas sakė: "Ką apie Kristų? Na, kai kurie žmonės Jį laiko Dievu, bet šiu dienų mokslas duoda tikrą paaiškinimą. Jis buvo didis žmonių vadas, mokytojas, geraširdis, bet mes žinome, kad Jis įsivaizdavo Save esant Dievu."

Vienas studentas užklauskalbėtojo: "Mokytoju, ar norėčiau paaiškinimo tamsios kalbos. Tamsta sakei, kad Kristus įsivaizdavo Save esant Dievu. Aš sakau, kad Kristus buvo arba Dievas, arba melagis, arba neišmanėlis. Jis sakė esąs Dievas ir už savo žodžius buvo prikaltas prie kryžiaus. Ar žmogus eitu mirti už melagystę? Tamsta sakei, kad

Jis buvo didis vadas, mokytojas, geraširdis. Tamsta Jį išaukština už Jo prakilnų mokslą. Taigi Jis negalėjo būti melagis arba neišmanėlis. Aš sakau, kad Kristus buvo Dievas. Kaip, pone mokytoju, tamsta galėtum kitaip man tą klausimą išaiškinti?"

Mokytojas paaiškinimo neturėjo. Patylėjęs valandėlę, tarė: "Žinoma, aš neatėjau čia kalbėti apie Kristaus Asmenį, bet apie pasaulio tikybas. Ar daugiau nėra klausimų?"

To jauno studento žodžiai įtikino jo draugus, kad Kristus tikrai buvo Dievas ir Žmogus.

Kristus savo Dievybę stebūklais irodė. Net Jo aršiausieji priešai sakė: "Niekas negali tokių darbų daryti, kaip tik Dievas." T.

PAŠAUKIMAS

Raulas: Jonai, dažnai girdžiū vartojant žodį "Pašaukimas". Ką tai reiškia?

Jonas: "Pašaukimas" bendrai kalbant, reiškia žmogaus kasdieninį užsiėmimą, kurį jis mėgia. Bet dažniausia yra suprantama pašaukimas ir dvasiška luoma.

Raulas: Ką reiškia dvasiškas luomas?

Jonas: Pašaukimas ir dvasiška luoma, reiškia: jaunikaitis pasiskirias tapti kunigu bei misijonieriu; o mergaitė tapti seserimi.

Raulas: Jonai, kodėl dabar mažėja pašaukimai?

Jonas: Tame klausime randasi daug priežasčių: pirmoji, dažnai pasitaiko jaunimui prarasti pašaukimą namuose.

Raulas: Kaipgi savo namuose praras pašaukimą?

Jonas: Dažnai tėvai teisia, net ir kryžiauoja kunigus ir seseris prie savo vaikelių, tadgi nekalti vaikai girdėdami paniekas ir šmeižimus prieš dvasiškią ir bijosi sekti toki luomą.

Raulas: Jonai, jeigu randasi tokių tėvų, kurie atkalbėtų savo vaikelius nuo dvasiško pašaukimo, ar jie turės atsakomybę prieš Dievą ir prieš žmoniją?

Jonas: Aišku, kad turės, nes Dievo Vyndaržyje reikalinga darbininkų, o juos trukdyti, tai yra prasikaltimas prieš patį Dievą. Antras dalykas, žmonija reikalauja vado, o ypač gerų vadų, o atkalbėti jaunuolius bei jaunimais, tai yra skriaudimas visuomenės, tai yra prasikaltimas prieš visuomenę. Trečią ir didžiausią skriaudą padaro savo vaikams.

Raulas: Ar tai galimas

daiktas, kad tėvai norėtų taip skriausti savo vaikus, žmoniją ir Dievą?

Jonas: Ar norėdami ar ne norėdami, tėvai prasikaltas norėdami blogas kalbas prieš kunigus, prieš seseris, niekindami juos, žemindami juos, net ir sakydami nesvarius juokus.

Raulas: Ar yra daugiau priežasčių atitraukiančių jaunimą nuo dvasiško pašaukimo?

Jonas: Taip, yra. Tai svietiškos linksmybės — "good time". Tėvai, giminės ir pažįstami nuolat kalba geram jaunimui apie "good times"; prižada jiems suteikti gerų laikų. Bet tik gaila, kad neklusia kaip ilgai ir kokia iš to nauda?

Trečia svarbi priežastis—palikimas savo namų; savo tėvų; savo pažįstamų ir draugų. Tiesa, yra sunkus dalykas, bet pamiršta, kad visą amžių jaunimas negalės būti nei su tėvais, nei su artimais, nei su savo draugais. Ateis valanda, kada reikės apiešti namus ir persikirti su tėvais ir draugais.

Ketvirtoji priežastis yra, kuri atitraukia jaunimą nuo dvasiško pašaukimo, tai yra pasaulio tuštībės ir jo linksmybės. Nežiūri, kad šiandien esame linksmi, o rytoj turėsime verkėti; šiandien turime daug, o rytoj gal nieko nebeturėsime. O doras ir šventas pašaukimas pasilikis amžinu turtu ne vien dėl savės, bet ir dėl tėvų ir artimų.

J. V. G.

Irašydamas naujus narius LRKSA atliksi kilnų idėjinį darbą ir gausi gerą atlyginimą—komisą.

KAIP PERGYVENAU PASKUTINIUS IVYKIUS LIETUVOJE

Atrodė, Kad Visa Azija Mus Užpuolė

“Ekstra telegramas! Ekstra telegramas! Jau rusai užėmė Lietuvą!”—mus užkėkė aidas iš gatvės Vilniuje. Negalimas daiktas! Išbėgome į gatvę... Ištikrųjų, matome skaitlingus būrius rusų kareivių maršuojant per miestą. Žmonės visi susijaudinę bėga šen bei ten, nežinodami, ką daryti. Ir kiek tų kareivių! Per valandą valandas, dienu dienas ėjo be pertraukos. Ir visokiausių—ne tik rusų, bet mongolų, kinų, ir atrodė, kad visa Azija mus užplūdo. Ir kaip baisiai jie atrodė: apdriškę, apdulkę, išbadėję. Kareiviai, taip kaip kareiviai. Bet kas baisiausia, kad paskui juos sekė tūkstantai tankų, sunkvežimių, pragarų mašinų ir kitų baisenybių. O virš galvų lėktuvai burzgė dieną ir naktį, kad nedavė nei minutės poilsio.

Gandai, Žydų ir Komunistų Demonstracijos

Kitą dieną visokių žinių bei gandų plito po miestą. Didžiausia staigmena, tai ta, kad Prezidentas Smetona pabėgė į Vokietiją. Rusai užėmė Lietuvą, Prezidento neturim, valdžios nebėra! Kas bus toliau? Neilgai laukėme. Po keleto dienų jau turim naują valdžią su Prezidentu Paleckiu priešakyje, nauji ministrai—komunistų pakalikai. Be to, išlaisvinti visi politiniai kaliniai ir jiems vadovaujant pradėtos komunistinės demonstracijos. Net šurpas ėmė žiūrėti į beprotiškai įkaitusias minias, kurios prisidėjo, kurių daugumoj buvo žydai. Visi ėjo pasipuošę raudonais vėlinais ir nešė raudonas vėliavas, Stalino atvaizdus ir plakatus su įvairiais šūkiais, kurie skambėjo šiaip: “Valio, Stalinas mūsų išlaisvintojas!” “Tegyvuoka Stalinas mūsų tėvas!” Koks jis mūsų išlaisvintojas—galvojau sau. Jis paėmė iš mūsų, kas mums čia, žemėje, yra brangiausia—mūsų Tėvyne.

Visi Piličiai Buvo Priversti Balsuoti už Komunistus

Ir vėl kelios dienos pralinko ir buvo paskelbta rinkimai į “liaudies seimą”. Išstatė savo kandidatus ir be jokio pasirinkimo visi turėjo balsuoti. Balsavimo punktuose kiekviename pase užštamavo, kad rinkimuose dalyvavai. Visi tokiu būdu buvo priversti balsuoti, nes vėliau be šio antspaudo negautų krautuvejė nei drabužių nei maisto. Visi buvo tam paruošti, nes prieš tai buvo išleistas įsakymas, nieko neparduoti tiems, kurie neatsineš paso. Kitą dieną paskelbta, kad 99% visos Lietuvos piličių balsavo. Kokia ironija! Ar galima susilaikyti įžulsnio muilimo žmoniems akių?

Katalikams ir Vienuoliams Atėjo Sunkios Dienos

Ir šis naujas išrinktas “liaudies seimas” greit ėmėsi darbo. Štai jo darbo vaisiai. Pirmiausia paskelbė, kad Lietuva prijungta prie Socialistinės Sovietų Respublikos. Paskui iš visų mokyklų pašalinami kapelionai—religijos mokytojai, mokyklų santvarka pakeitė iš pagrindų. Šalia lietuvių kalbos, pagrindinė bus rusų kalba, ir vietinė tikybos pamokų bus dėstomas komu-

nistinės valstybės mokslas.

Katalikiškos įstaigos—vienuolynai, seminarijos—pirmiausia patraukė komisarijų akį, ir jie be pasigailėjimo, tiesiog į gatvę išvarė vienuolius ir vienuoles. Tėvai Marijonai begalo daug nukentėjo. Per dvi valandas turėjo palikti savo vienuolių patalpas Mariampolėje. Tame pačiame mieste Vargdienių Seselės buvo priverstos užleisti savo vienuolių rusų kareiviams. Širdiečių Seselių keli namai taip pat buvo užgrobti. O Seselių Kazimieriečių vienuolynas Pažaislyje, kur Seselės padėjo tiek daug vargo ir trūso atremontuojant ir tvarkant buvo paverstas į archyvą. Kazin kur gaus tiek daug dokumentų, kad jį pripildžius? Ir kur tie vienuoliai bei vienuolės dės? Jų likimas tikrai apgalvėtinas... Vieni po savo tėvelių pastoge prisiglaudė, o tie, kurie neturėjo namų, stengėsi susisiekti namus mieste. Bet iš ko pragyventi? Kaip liūdna buvo susitikti Kaune bei kitur pažįstamų veidų, kuriuos pirmiau gaubdavo vienuoliškas nuometas—dabar paprasta kaimo skarytė liko jų vienuoliškumo pažymys. Ar tai toks atlyginimas mūsų tautos tūgdytojoms bei kultūrintojoms, kurios kėlė mūsų tėvynės nepriklausomybės pirmųjų metų kaitrą ir nuovargį auklėjimo ir labdarybės srityje?

Komunistai Kaip Vagys, Žmones Terorizuoja Naktimis

Prasidėjo tikras terorizmas. Visus katalikiškų organizacijų vadus bei mokslininkus ir taip tautiškai susipratusių vyrus, kaip tai laikraščiu redaktorius, rašytojas ir žymesnius karininkus pradėjo suminėti. Tai darė visuomet nakties metu, kad nesukiršinys visuomenės, ir gabeno juos į Rusijos gilumas arba sodino į kalėjimus. Kai kuriems pavyko perbėgti į Vokietiją. Kiti iš neviltingai žudėsi...

Vieną rytą apie antrą valandą ir mus iš miego prikėlė sunkvežimio bildesys, kuris sustojė prie pat mūsų vartų... Mūsų širdys net išsoko iš vietos! Nejaugi atėjo ir mūsų eilė?—klausiamė ty liai viena į kitą žiūrėdamos. Meldėmės... ir štai pusvalandį pasitarė vėl sulipo ir nuvažiavo savo keliais. Po to kiekvienas panašus trukšmas vertė iš lovų ir bėgom žiūrėti prie lango.

Važiukit į Laisvės Šalį... Mes ir Vėl Busime Vergai

Iš laikraščių liko vien jų pavadinimai, cenzūra kuo baisiausia. Visi buvo priversti dėti tik tokias žinias, kurias teikė komunistinė valdžia. Laikraščių leidėjai nematė prasmės toliau leisti tokius laikraščius, nes jie klaidino visuomenę. Pagaliau valdžia panaikino ir likusius. Pradėjo eiti tik komunistiniai laikraščiai. Katalikiškų organizacijų namai ir visas kitas turtas tapo konfiskuotas ir atiduotas komunistinėms organizacijoms. Kelias dienas prieš išvažiavimą užjome ir dar atidaryta katalikiška knygyną lauktuvių nusipirkti. Panelė vedė ją apsvirkusi šiaip su mumis atsiveikino: “Laimingas važiukit į laisvės šalį... Mes ir vėl busime vergai. Dar šiandien yra katalikiškų knygų, o rytoj dar tas pačias sudegins. Jie viską pamūsų atėmė... Visą—kas

mums buvo brangiausia, svenčiausia.”

Gyventojai Išvaromi iš Butų, O Jų Turtas Vežamas į Rusiją

Paskutinės dienas praleidome su viena giminaite Kaune. Ji ieškojosi kito buto, nes kaip ir šalia gyvenantieji tikėjosi būti iš savo namų išmesta ir viską perduoti rusų karininkams, jiems pareikalavus. Jie labai skubiai su visais apsidirba, tik pasako: “Mums reikia namų. Išsikraustykite į dvyliką valandų” Nėgana to, komisarams net parūpo suskaičiuoti, kiek kiekvienas gyventojas turi drabužių, batų ir baldų (!!). Vienus palieka savininkams, o kitus susikrovę išsiveža... Mat, žiema artinasi ir Rusijoje šalta, tai bus kuo aprengti savonius. Pasirodo nori visus suliginti turto atžvilgiu. Bet į kokius turtus čia kėsinašasi negaliu suprasti. Milijonierių, rodos, Lietuvoje dar nėra. Nuo vieno vargšo paima ir kitam atiduoda. Tai koks čia sulyginimas?

Buvom atsisveikinti su vienas pažįstamais, ir tie bučia komisaras, nes ir jų kaimynams teko kraustyti. Buvom mums patarta kalbėtis tyliu tonu, nes šeiminkams pareiškė: “Šiomis dienomis ir sienos turi ausis.”

Komunistai Žmones Varo į Desperaciją

Tai matot kokią laisvę komunistai atnešė Lietuvai. Žmonės verkia, aimanuoja, ir vaikšto, kaip samonės netekę. Vienas žodis pasipriešinimo ir prie sienos... Tegū ima viską, ir namus ir ūkį, bytik šeimos neišsklaidyti... Tokių atsitikimų yra buvę: vyrą į kalėjimą pasodino, žmoną į Rusiją nugabeno, o vaikučius į prieglaudus namus. Ar gali būti kas žiauresnio, baisnesnio?

Pagaliau ir su komunistine valdžia teko susidurti vizų ir kitų leidimų reikalais. Gali iš proto išvaryti! Bėginyjom kaip be “dūko” nuo rėto iki vakaro, ir tai per visą mėnesį! Kasdien nauji reikalavimai, nauji formuluai. Kas vieną dieną buvo gerai, kitą dieną jau pakeista. Iš to viso, galva net ėmė sukstis, ir diena iš dienos laukė išvažiuoti iš to komunistų padaryto pragaro... Visų sutvarkiusios kuo skubiausia išvažiavom, nes bijojome, kad vėl ką nors nepakeistų, kad nesulaikytų, o dar blogiau į kalėjimą nepasodintų.

Žmonės Mus Išlydėdami, Prašė Jų Neužmiršti

Stotyje susirinko giminių, pažįstamų mus išlydėti, išleisti. Vargšai! kaip jie apgailestavo, kad neturėjo mūsų raudono amerikoniško paso ir kartu su mumis negalėjo važiuoti, kur žmonės gali kalbėti, rašyti ir skaityti ir daryti, ką jie nori, kas malonu... Per ašaras prašė mus jų nepamiršti, jų reikalus kelti Amerikos lietuvių tarpe, jiems padėti. Gaila buvo juos ten palikti, kur juos skriaudžia, vargina.

O Lietuva! kodėl tau teko toks sunkus kryžius nešti? Gal per tavo kančias, kaip yra išsireiškęs vienas lietuvis dvasiškis, tu atvesi prie Dievo nubediejęs Rusiją. Tu būsi tas mažas langelis, pro kurį jie išvys Dievo grožį ir meilę... Tikrai graži tavo misija.

Broliai lietuviai, pasigailėkime vargo prispaustųjų

LIETUVAI GELBĖTI FONDO REIKALAI

Lietuvai Gelbėti Fondas jau veikia. Prie visų A. L. R. K. Federacijos skyrių steigiasi sekcijos, organizuojasi ir atskiri fondo skyriai. Kaip tie skyriai organizuojasi ir veikia, aišku iš statuto, kuris čia skelbiamas:

A. Tikslas

1. Prie Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos veikia Lietuvos Gelbėti Fondas, kuris įsteigtas 1940 metais rugpjūčio 9 d. Federacijos Tarybos suvažiavime, Pittsburgh, Pa.

a. Lietuvai Gelbėti Fondas remia lietuvių tautos žygius atgauti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

b. Šelpis iš Lietuvos išretuosius lietuvius ir, susidarius galimūms, pašalpos reikalinguosius Lietuvoje.

c. Rems lietuvių mokslo, švietimo, meno ir labdarybės įstaigas, kaip Amerikoje taip ir Lietuvoje, jei tos įstaigos veiks katalikiškos ir lietuviškos dvasioje.

d. Augini kapitalą Lietuvai atvaduoti ir šelpis pasaulio lietuvių tautinį sąjūdį.

B. Priemonės

2. Šiems tikslams siekti Lietuvai Gelbėti Fondas:

a. Suorganizuos savo sekcijas prie visų ALRK Federacijos skyrių, o kur jų nebūtu, steigis atskirus skyrius ir veiks kontakte su ALRK Federacijos centru.

b. Skyriai visomis progomis darys rinkliavas, rengs vakarus, prakalbas, rinks aukas einant po namus, darys viešas rinkliavas miestų gatvėse.

c. Minint Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dieną, vasario 16, ir Sv. Kazimiero, Lietuvos Globėjo dieną (kovo 4-tą) rinks aukas tautos reikalams.

d. Ragins tautiečius kasmet į Lietuvai Gelbėti Fondą paaukoti dienos uždarbį.

e. Ragins lietuvius užsėdėti nuolatiniais, mėnesiniais ar metiniais, mokesčiais tautos reikalams.

C. Nariai

3. Lietuvai Gelbėti Fondo nariu gali būti kiekvienas lietuvis katalikas, sulaukęs 16 metų amžiaus.

a. Atskiri nariai moka į Lietuvai Gelbėti Fondą mažiausia vieną dolerį ir metus.

b. Draugijos moka dolerį ar daugiau ir metus.

c. Vyriausiasis Lietuvos Gelbėti Fondo tvarkytojas yra Federacijos kongresai ir Federacijos Tarybos suvažiavimai.

4. Lietuvai Gelbėti Fondo administravimo lėšos padengiamos iš narių mokesčių.

D. Veikimas Kolonijose

6. Lietuvai Gelbėti Fondas veikia prie Federacijos skyrių. Jei tokių skyrių nėra, steigiami atskiri Lietuvai Gelbėti skyriai, jei vietoje atsiranda bent penki nariai. Skyriaus valdybą sudaro mažiausia trys asmenys.

7. Skyriai šaukia susirinkimus taip dažnai, kaip yra reikalas, bet nerečiau, kaip du kartus į metus.

mūsų brolių ir kiekvienas savo išgale išsieskime savo pagalbos ranka, ar tai maldomis ar aukomis. Ir kad mūsų Tėvyne visiškai nežlugtų, padarykime mažąją Lietuvą čia Amerikoje, kalbėdami savo tarpe lietuviškai, mokydami savo vaikučius tą gražiąją kalbą ir mylėdami visa, kas lietuviška. Ką tik grįžusi iš Lietuvos

8. Visus skyriuose surinktus pinigus Lietuvai Gelbėti Fondui skyrių valdybos neatidėliojant siūncia į centrą.

E. Lietuvai Gelbėti Fondo Valdyba

9. ALRK Federacijos centro valdyba yra ir Lietuvai Gelbėti Fondo valdyba arba centras.

F. Lietuvai Gelbėti Fondo Pinigai

10. Lietuvai Gelbėti Fondo pinigų globoja ALRK Federacijos valdyba.

11. Surinkti Federacijos, Lietuvai Gelbėti Fondo skyrių arba šiaip kieno pasiusių ir centrą pinigai pasiučiami tam tikslui, kam nurodoma.

12. Nepaskirtus pinigus kuriam nors tikslui, juos skirsto ALRK Federacijos Taryba.

Lietuvai Gelbėti Fondo adresas: 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Kadangi sulyg šio statuto ARLK Federacijos centro valdyba yra Lietuvai Gelbėti Fondo valdyba, dėl to visas fondo reikalais reikia ir ją ir kreiptis, būtent: kun. Norbertas Pakalnis, dvasios vadas; Kazys Krušinskas, pirmininkas; Matas Zujuš, vice pirmininkas; L. Šimutis, sekretorius; kun. Pranciškus Juras, izdininkas; J. B. Laučka, Antanas Kneizys, Kazys Vilniškis ir Aleksandras Aleksis—valdybos nariai.

Siunčiant į fondą čekius reikia rašyti gerb. izdininko kun. Pr. Juro vardu, o siųsti sekretoriui aukščiau nurodytu adresu.

PASAULIO SIMBOLIZMAS

Arba GAMTOS IR KITI BALSAI Suletuvino

KUN. A. M. KARUŽISKIS

Višta ir Viščukai—Kristus ir Jo Žmonės

Kristus yra Gelbėtojas tų, kurie pas Jį ateina.

Kaip tikras ir tobulas tas apgytinimas! Tie, kurie pasitiki Išganytoju yra pilnai apgauti Jo malone, galybe ir stiprumu. Bet Kristui yra liūdesys turėti Jo išganymo pasiūlymą paniekintą. Niekas nežino, kaip Jis žino tos pražūties baisumą nuo kurio Jis apsaugoja Savo žmones, arba jų silpnumą ir bejėgumą prieš gresiantį teismą. Koks tikėjimo džiaugsmas ir meilės poilsis randaš po Kristaus sparnų priedanga. Ten Jo žmonės gyvena drauge vienybėje. Išganytojo mylimi, jie išmoka kits kitą mylėti.

(Bus daugiau)

IŠ NELIETUVIŲ SPAUDOS

Ukrainiečių laikraštis “Amerika” rugsėjo 21-mos laidoje yra tilpęs arkivyskupo M. Reimio atvaizdas ir pranešimas, kad jis patapo arkivyskupu ir Vilniaus Metropolito padėjėju.

Lenkų savaitraštis “Przewodnik Katolicki”, iš rugsėjo 20-tos yra tilpęs atvaizdas p. Antano Kneizio, pranešimas apie jo jubiliejų ir eilutes apie jį. O lenkų savaitraštis “Ameryka - Echo” rugsėjo 22-ros laidoje yra patilpusios eilės antraštė “Modlitwa” Do Perkuna, kuriose autorius perkūnijaus tranko į Staliną ir visus bolševikus už pagrobimą Lietuvos.

K. V.

LRKSA buvo geras tėvams, jis turi būti geras ir jų vaikams.

KAIP “VEIKIA” MIESTŲ TARYBOS SOVIETŲ RUSIJOJE

“Pravda” straipsnyje teikia pamoką, ką turėtų daryti pavzdinga miesto taryba, būtent, iš jos darbo matosi, kaip ji ruošia Vėluojama stočių remontas Orskavo miestui žiemai, kaip pasirūpino tenkinimu gyventojų reikalų žiemos sąlygoms. “Geras miesto šeiminkas savo būik imasi priemonių, kad prieš žiemą būtų atremontuoti butai, kad būtų paruošta kuro, kad laika pradėtų normalų darbą mokyklos, kad miesto elektros stotis nenutrūktama teiktų elektros energiją namams ir gatvėms apšvieti, kad tramvajų vagonai būtų su stiklais, kad miestas būtų aprūpintas daržovėmis žiemos laikui.”

Kiekvienam susitvarkiusiam krašte yra visai normalu, kad butai turi būti remontuojami, kad kuru laiku pasirūpinama, kad elektros stotys veikia ištiesus metus, kad tramvajai vaikščioja su stiklais, kad gyventojai žiemą turi daržovius. Bet visai kitaip atrodė sovietiskame “rojuje”.

“Pravda” apie tai toliau rašo: “Vien RSFSR (Sovietų Rusijoje) būtų remontui šiais metais vyriausybė paskyrė su viršum 558 milijonus rublių. Daugiau kaip pusę milijardo! Tačiau gyvenimo pusė metų ir paaiškėja, kad remontams sunaudota tik 211 milijonų. Kryme, Archangelsko ir Volodgos apygardose atlika mažiau kaip pusę numatyto plano. Volodgoje turėjo būti pagrindiniai atremontuoti ligi rudens 40 namų, o atremontuota tuo tarpu tik 9 namai. Kas čia kita, jei ne apsilėdimas? Trečiojoje Vyriausios RSFSR Tarybos sesijoje atstovas drg. Abramovas, Volodgos apygardos darbininkų atstovų tarybos vykdomojo komiteto pirmininkas, su pasididžiavimu kalbėjo, kad Volodgos apygardos teritorija apima 148,000 kv. kilometru, kad savo plotu ši apygarda yra lygi karto pajamoms keturioms Europos valstybėms—Danijai, Olandijai, Belgijai ir Šveicarijai. Tai buvo kalbama ne taip sau, o... kad galima būtų išgauti papildomai kreditų. Drg. Abramovas parbrėžtinai prašė, kad sesija papildomai paskirtų šimtą tūkstančių rublių miestų gerovės praplėtimui. O patikrinus pasirodo, jog net paskirtų anksčiau kreditų Volodgoje nemoka sunaudoti. Nemoka atremontuoti namų už valstybės skiriamus pinigus! Apygardos laikraštis “Krasny Sever” praneša, kad Volodgos miestas, kurį supa platūs miškai, nepaprūpintas malkomis žiemai. Malkų atvežimo į miestą plano neatlika nė pusės. Argi taip reikia rūpintis gyventojais?”

Toliau cituojama gyvenimo aplinkybės Smolenske. Girdi, “linija, žinoma, vykdoma, tik darbių nematyti”. Apygardos laikraštis “Rabochij Put” rugpjūčio 11 d. rašė: “Ligi mokslo pradžios liko mažiau kaip mėnuo laiko, bet apygardos aprūpinimas kuru yra visiškai nepatenkinamas. Smolenske, Jarceve ir ypač Vezmoje ir Roslavlyje į mokyklas atvežta tik 5-10% numatyto atvežti malkų.” Praėjusią žiemą dėl kuro trūkumo, Smolenske buvo nutraukusi darbą elektros stotis. Dėl to neretai sustodavo tramvajai, o miesto taryboje vakarais būdavo posėdžiaujama prie žvakų.

Laikraštis sako, kad reikia pasirosti, kad elektros stotys veiktų. Bet, pasak “Pravdos” buvė taip: “Praėjusią žiemą kai kuriose miestuose, net puseitinais apsirūpinusiose kuru, gyventojai negaudavo elektros šviesos dėl stočių neveikimo. Taip antai, Beleve, Rostove, Jaroslavske elektros stotys nebuvo savo laiku atremontuotos ir sustodavo dirbusios teis rudens ir žiemos dienomis, kada elektros energijos pareikalavimas yra maksimališkasis.” “Miestų elektros stočių

remontas vyksta visiškai nepatenkinamai. Per pusę metų darbinga buvo atlika tik 37%. Vėluojama stočių remontas Orskavo miestui žiemai, kaip pasirūpino tenkinimu gyventojų reikalų žiemos sąlygoms. “Geras miesto šeiminkas savo būik imasi priemonių, kad prieš žiemą būtų atremontuoti butai, kad būtų paruošta kuro, kad laika pradėtų normalų darbą mokyklos, kad miesto elektros stotis nenutrūktama teiktų elektros energiją namams ir gatvėms apšvieti, kad tramvajų vagonai būtų su stiklais, kad miestas būtų aprūpintas daržovėmis žiemos laikui.”

Tas pats Tassas paskelbė, kad visa eilė sovietų teisėjų nubausė piniginėmis baudomis, atleisti iš pareigų ir atiduodami teismui už įstatymų ir įsakymų nevykdymą.

GIYVENAME KAIP IR KARO META

BROOKLYN, N. Y.—Rugsėjo 11 d. įvyko Am. Lietuvių Legijono Dariaus ir Girėno 1-jo Posto pirmas rudeninis susirinkimas. Sykiu buvo ir išleistuvės vyr. leitenantui Pranui J. Kaminskiui (Comiskey), kuris rugsėjo 16 d. buvo pašauktas tikrojo tarnybos su savo pulku, 244 pajūrio artilerijos (dabar priešlėktuviniu) N. Y. National Guard pulku. Rugsėjo 21 d. visas pulkas jau išvyko į Virginia Beach, Va.

Posto nariai iškilmingai ir draugiškai savo brangų narį ir seną karį (tame pat pulke tarnauja jau nuo 1916 m., karo metu buvo viršila) išlydėjo, nujausdami, kad jo tarnyba truks ilgiau kaip vienus metus. Leitenantas galėjęs tiktai savo draugu legionierį nematysią ilgesnį laiką, gi karo tarnyba jis vertina, kaip ir kiti legionieriai, kaip pilietinę prievole šiais neramiais laikais. Jis pakvietė legionierius apie Kalėdas jį aplankyti, nebent jei jį išsiųstų į naują kurią bazę Atlanto vandenynė.

Nesėpjiome vieno nario išlydėti, kai atėjo žinia, kad ir mūsų posto adjutantas gal bus pašauktas tikrojo tarnybos su 52 leuki artilerijos pulku (Inf. N. Y. Natnl. Guard) ir apie spalį 16 d. vyks į Alabamą. Turėsimė antras išleistuvės spalį 2 d. susirinkime.

Postas gyvai pritarė herinės prievolės įstatymui ir pasiūlė savo valstybei eiti talkon, sudaryti vieną Home Guard kuopą iš vienu lietuvių, kol Natnl. Guard sugrįš iš tikrosios tarnybos. Adv. K. R. Jurgėlai pavesta tuo klausimu tartis su N. Y. adjutantu—brig. gen. A. T. Brown. Jei derybos pavyks, tai neutilgu turėsimė lietuvišką kariuomenės dalinį, nes visi Posto nariai sutiko įstoti. Netruks mums nei karininkų, nei gydytojų, nei dantų gydytojų— turime jų savo Postė.

Postas gavo kvietimą dalyvauti Lietuvos, Latvijos ir Estijos Dienoje N. Y. Pasaulinėje Fato-dijoje (“Baltic States Day”), ir kvietimo priėmė. Apie pačią Pabaltijo dieną skaitykite prancilikas.” “Miestų elektros stočių

KATEKIZMAS ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Farašė Kun. M. J. Duffy, vertė Kun. J. K. Miliuskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau. Užsisakant kreipkitės į

“GARSO” ADMINISTRACIJA P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

- Kun. P. M. Juras, Dv. Vadas, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.
- L. Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
- P. Karasauskas, Vice Prez., 13 Garrahan Ave., Lyndwood, W.-B., Pa.
- W. T. Kvetkauskas, Sekret., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
- J. Yonakas, Iždininkas, 31 Sand St., Pittston, Pa.
- K. A. Venčius, Iždo Globėjas, 19 Cross St., Lawrence, Mass.
- K. Vilniškis, % Lithuanian American Import and Export Co., 157 Chambers St., New York, N. Y.
- Dr. A. Rakauskas, Dr. Kvot., Marian Hills Seminary, Hinsdale, Ill.
- J. P. Rakštas, Skatų organizatorius, 1900 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KONTROLĖS KOMISIJA

- 1. J. Vaičiūnis, 2509 Main St., Scranton, Pa.
- 2. Ad. Paleckis, 401 Stadium St., Pittsburgh, Pa.
- 3. Sav. Marozas, 605 Spruce St., W. Pittston, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

- 1. Adv. F. Juškauskas, 16 Krych St., Kingston, Pa.
- 2. V. Griestaraitis, 34 Division St., Pittston, Pa.
- 3. V. Lelokas, 22 Penn St., Kingston, Pa.

TEISMO KOMISIJA

- 1. Adv. J. J. Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
- 2. J. A. Mickeliūnas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.
- 3. Ed. Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

- 1. Kun. J. K. Miliauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
- 2. Kun. J. Paškauskas, 10809 S. State St., Roseland, Ill.
- 3. J. B. Laučka, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- 4. Ant. Kneičys, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- 5. Pr. Katilius, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

- 1. Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
- 2. K. Šlaimienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
- 3. M. Šrupišienė, 4351 S. Francisco Ave., Chicago, Ill.

IŠ SUSIVIENYMO REIKALAIŠ IVYKUSIO PASITARIMO

CLEVELAND, Ohio. — Rugsėjo 10 d. P. P. Muliolis raštinėje įvyko LRKSA vietinių kuopų valdybų narių ir veikėjų pasitarimas. Dalyvavo P. P. Muliolis, F. Šaukevičius, A. Ivinskis, St. Ivinskaitė, Julė Salaševičienė, M. Ambroziene, Roz. Markelionytė, Paulė Glugodienė, J. Gražulevičius, Jonas Zauinis, V. Labašauskas, J. Ivanauskas, E. E. Muliolis, J. Salickas, P. Montvila ir svečiai, Susivienymo Vice Prezidentas P. Karasauskas ir Centro Sekretorius V. T. Kvetkauskas.

Pasitarimo tikslas buvo ryškiai supažindinti kuopų valdybų narius ir veikėjus su vėliausiais patvarkymais apdraudus reikale ir suradimui būdų padidinti veiklos laike naujų narių vajas.

Abiejais klausimais ryškiai ir plačiai kalbėjo ir aiškino Centro Sekretorius V. T. Kvetkauskas ir Vice Prezidentas P. Karasauskas.

Paliestas ir Ohio apskrities klausimas. Diskusijos buvo už ir prieš jo atgaivinimą. Galutinai nutarimo nebuvo padaryta iš prielaidų, kad susirinkimas nebuvo tuo tikslu šauktas.

Galima čia pastebėti, kad pasireiškusias mintis dalyvavusių atgaivinti apskritį, nuosirdžiai parėmė ir dalyvavusieji Centro Valdybos nariai.

Nesant gyvuojančio ir veikiančio Ohio apskrities, nesiranda ir centralinio veiklaus šaltinio, iš kurio pasikrois kuopos susilauktų bendresnės veiklos, pakstinimo ir moralinės pagalbos.

Faktas yra, kad kur stipriai gyvuoja apskritys, ten organizacija gerėsnė, kuopos stipresnės ir naujų narių prirašymo darbas sėkmingesnis. Pagaliau ir visas darbas būna bendresnis ir sėkmingesnis.

Mes turime apskritį, bet jis užmiršęs ir nieko neveikia. Ji reikia atgaivinti. Šiame reikale turėtų pasidaryti visos kuopos. Dabartinė apskrities valdyba turėtų susitaikyti su susirinkimu ir tai skubiai, o pritarimo atstirauti.

Pakrūsiomis jėgomis naujų narių daug neprirašysime ir jaunimo į paskiras kuopas daug nepritrauksime. Čia reikia bendresnio ir vieningesnio veikimo. Reikia suteikti jaunimui nors kiek daugiau, negu vien sertifikata. Reikia jaunimui suteikti vietą pasidaryti, progą susipažinti.

ir būdus pasirodyti kaip savo veikimui, taip ir gabumams. O paskirai dirbant ir veikiant to atlikti negalima, nes persiauria dirva.

Visų dalyvavusių šiame pasitarime pareiktos mintys ir žodžiai skambėjo entuziastiškai, kur girdėjosi ir gražaus pasiryžimo priėmimo patiekto Centro valdybos narių akstinimo prie gyvesnio veikimo ir organizacijos narių skaičiaus didinimo.

CHICAGO APSKRITIES KUOPOMS

Silsėjomės visą mielą vasarėlę. Štai, jau ruduo, prasideda visoks veikimas. Neturi užpakaly atsiekti likti ir LRKSA Chicago apskrities. Tuo tikslu šaukiamas Chicago apskrities susirinkimas sekmadienį, rugsėjo 29 d., 2 val. popiet, Aušros Vartų parapijos salėje, West Side. Visos kuopos prašomos prisijusti atstovus. Centras paskelbė didelę naujų narių įrašinėjamą tulką, kurioje ir Chicago kuopos turi visomis pajėgomis dalyvauti. Lai nelieka kuopoms, kuri nebūtų atstovauta šiame susirinkime.

WISCONSIN APSKR. SUVAŽIAVIMAS

Ivyks Sheboygan, Wis., spalio 13 dieną (October 13), 1940, bažnytinėje svetainėje, 10th Erie Ave., pirmą valandą popiet.

Sv. Mišios bus 10:30 rytą.

Prašom visų skaitlingai suvažiuoti, nes bus svarbių įnešimų.

A. Stauskas, pirmin.

CLEVELAND, OHIO Bertainis 50-tos Kuopos Susirinkimas

Bus spalio 3 dieną, 7:30 vakare, Lietuvių svetainėje. Visi nariai malonėkite dalyvauti ir užsimokėti savo duokles.

Pov. Selickas, fin. sekr.

ANGLIŠKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNELIS

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliškai susikalbėti. Žodynelis turi arti pustrčio šimto puslapių, pailgo formato, parankus nešiotis kišenij ir kiekvienam reikale naudotis.

Kaina 1 Doleris

"GARSAS", P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

PITTSBURGH APSKR. SUVAŽIAVIMAS

LRKSA Pittsburgho apskrities kuopų atstovų suvažiavimas vyks sekmadienį, rugsėjo 29-tą, kv. Kazimiero parapijos salėje. Visos prie apskrities priklausios kuopos prašomos atsijust atstovus, nes yra daug svarbių reikalų. Dabar Generalinis LRKSA raju prasidėjo, taigi yra svarbu pasitarti kas link naujų narių prirašymo. Kuo daugiau atstovų bus, tuo gyvesnis bus susirinkimas ir svarstymai.

J. B. Tamkevičius, pirm.

M. A. Adomaitis, raštin.

NEW HAVEN, CONN

LRKSA 116 Kuopa Rengia Didelį Balių

LRKSA 116 kuopa rengia nepaprastą balių rugsėjo 29 d., sekmadienį, parapijos svetainėj, 339 Greene St., New Haven, Conn. Pradžią 6 val. po pietų. Šokiai prasidės 7 val. Orkestras nusamdytas labai geras po vadovyste Jono Dvilio. Gėrimai ir užkandžiai jau sugaminti. Dabar tik reikia visiems nariams ir narėms rengtis į šį balių ir atsivesti savo visus pažįstamus ir prietelius ir lietuvius ir lietuves, kaip New visiems linksmai laiką praleisti.

Užprašome taipgi mūsų visą jaunimą pribūti. Lauksime ir maloniai visus priimsime. Nepamirškite rugsėjo 29 d. ir paskirto laiko. Įžangos tikietas augusiems 25c., vaikams už dyką. Viršmėnės kuopos valdyba dar gal ką tokio nepaprasto pranėš — papasakos apie organizacijos gerumą ir svarbą priklausyti apsidraudžiant savo sveikatą ir gyvastį už mažą mokesį.

Rengėjai

WASHINGTON, DEPOT, CONN

Slaugė S. Krikščionaitė Atostogauja

LRKSA 205 kuopos narė, Hartfordo ligoninės studentė, Sally Krikščionaitė, kuri siekia slaugės mokslo, leidžia ramiai atostogas pas savo tėvelius Washington Depot, Conn. Sally Krikščionaitė labai gabi — mokinas su aukštais pasiryžimais.

Atostogaudama neleidžia laiką veltui — studijuoja reikalingą sau mokslą.

Sally Krikščionaitė prisirašė prie LRKSA prieš stojimą slaugės kursan, yra gera 205 kp. narė ir pataria kitoms jaunoms mergaitėms rašytis į Susivienymą.

BALTIMORE, MD.

Stoja į Kontestą

Mr. M. Paškauskas, LRKSA 13-tos kuopos iždininkas, pažadėjo dirbti šiam vajuje ir prirašyti naujų narių prie L. R. K. S. A. 13-tos kuopos. Gerų pasekmių!

Svarbus LRKSA 13 Kuopos Susirinkimas

Bus spalio 6 dieną s. m. Svarbus todėl, kad kuopos valdybos kaip kurie nariai kelia sumanymą, kad yra būtinas reikalas rengt prakalbas, kviešt klibtoją — vieną iš ką tik sugrįžusių iš Lietuvos, kuris jau matė dabartinės valdžios tvarką. Tai visi nariai ir visos narės dalyvaukite. Laikas ir vieta, kaip paprastai.

13-tos kp. valdyba

Susituokė

Petrus Budaitis ir panelė Konstancija Miliūnaitė, priėmė moterys sakramentą Šv. Alfonso bažnyčioj. Sutuokė kun. L. Mendelis. Liudininkai buvo P. J. Skrickus su p-le A. Brokiute. Jaunoji yra LRKSA 13-tos kuopos narė. Linkime geriausio pasisekimo naujam gyvenime.

C. BROOKLYN, N. Y.

"Šokiai ir Skrajojantis Paštas"

LRKSA 115 kuopa rengia balių spalio 5, 1940. Toks balius pirmą sykį Brooklyne ir jis pavadinamas "Šokiai ir Skrajojantis Paštas".

KUN. J. A. LIPKAUS 20 METŲ KUNIGYSTES IR 15 METŲ KLEBONAVIMO SUKAKTYS

GRAND RAPIDS, Mich. — Šv. Petro ir Povilo parapijoj randa si daug katalikiškų organizacijų bei kuopų, kurios vieningai dirbaujasi parapijos užlaikymui. Visai akcijai vadovauja vietos klebonas kun. J. A. Lipkus, kuris jau 15 metų su mumis dirbaujasi. Tuo laikotarpiu jo pastangomis parapijos mokykla išauginta net iki 10 skyrių. Mokyklą lanko gausus skaičius mokinių. Mokytojų jau sešelis pranciškietis.

Mūsų draugijos, kuopos ir visi parapijiečiai, savo susirinkimuose svarstė suruošimą pagerbimo vakaro, kuris įvyks spalio 20-tą š. m. Šv. Petro ir Povilo draugijos svetainėje.

Mat, kitais metais sucina jau 20 metų, kaip mūsų klebonas išsvestas kunigu ir 15 metų, kaip dirbaujasi mūsų parapijoj. Kunigu išsvėntė a. a. J. E. vysk. A. D. Kelly, D. D., liepos 10 d. 1921 m. Šv. Andriejaus katedroje, Grand Rapids, Mich. Pirmas Šv. Mišias laikė mūsų parapijoj liepos 17 d. 1921 m.

Po įšventinimo paskirtas klebonu į Saginaw, Mich., kur išklebonavo apie 5 metus.

Kun. J. A. Lipkus yra LRKSA 54-tos kuopos narys.

TĖVAS RAŠO APIE SAVO VAIKUS

Vienas skaitytojas mums parašė tokį laišką:

"Jau Amerike gyvenu suvirš 30 metų. Kai atvykau, man tik rūpėjo rasti darbo ir sugrąžinti tėvams pinigus, kuriuos jie taip sunkiai dėjo dėl mano išvažiavimo į naują kraštą. Aš jiems sugrąžinau pinigus iki paskutinio cento. Apsivedžiau. Sulaukiau šeimoms. Mes gražiai gyvename. Bet šiandien vaikai visai kitoki, negu vaikai buvo mano dienose. Šiandien mano vaikai visai nesistengia rasti darbų. Jie visada skolina pinigų nuo mano žmonos ir nuo manęs ir niekad nei nebando atmokėti tas skolas. Jie man sako, kad kaimynai vaikai į ten daro — mano kaimynai yra laikai, vokiečiai, žydai ir švedai. Sudrįskę jie visi gatvėse žaidžia, reikalauja. Mes, jų tėvai, niekad nediršom išieiti už du tur su suplyšusiomis kelnėmis ir be kepurės. Mes visada bendame gražiai apsirėdyti. Šiandien jauniejai nepaiso koki yra jų drabužiai, jiems nerūpi išsimokinti ko gero, nerūpi atsivesti, turėti savo namą ar biznelį. Jiems nepatinka mūsų supirkti namai. Kai šių vaikų tėvai miršta, jiems rūpi kuo greičiausia parduoti namą, kad tik gaus kiek nors pinigų ant rankos. Vasarą pasiėmę šėtra laukuose gyvena. Jie žuovauja, medžioja, visai nepaiso, kad tiems dalykams nelaikas..."

Matome, kad daug tėvų mano, kaip viršminėtas tėvas; jie nežino nei ką daryti. Jų vaikai auga be jokiu atsakomybių. Gal pirmas žingsnis reikalauja geriau suprasti šią padėtį. Galimas daktas, kad šiandien bedarbė ypatingai liečia jaunuosius. Per savaites jie bando rasti darbo. Matydami, kad to darbo nėra jie imasi už ko kito. Jie nuodo, kad niekas nerūpi, nieko nepaiso, bet daugumoj atsilikimų tai nėra teisybė, jie nenori, kad kiti manytų, kad jų drąsa atimta.

Pažįstu du vaikinų, kurie per mėnesius kasdien ieškojo darbo. Parėjus namon tėvai juos vis barė. Galų gale jie daugiau ir daugiau laiko praleido kitur. Namai jiems įkyrėjo. Tadgi ar ne patartina tėvams bandyti suprasti jų vaikus?

Laikykime omenyje, kad Amerikoje žmonės reikalauja laiko poilsui ir geriems laikams. To mes nežinojome sename krašte. Mūsų vaikai apie tai išmoka mokyklose ir kitose vietose. Jei tėvams nepatinka, kai vaikai bėga žaisti, tai ką vaikai turi daryti?

Suprantama, kad tie žmonės, kurių vaikai elgiasi, kaip viršminėtame laiške parašyta, juos labai kritikuoja. Bet kritikas neįsriša problema.

Gražu apkalbėkite dalykus su vaikais ir teikite jiems pagalbą. Jie nori jaustis atsakomais. Jie ištikro nori, kad visi juos mylėtų. Jeigu tik mes tą suprasime, tai rasime laiko atsistėti su savo vaikais ir stengtis viską, ypatingai apie darbą, su jais apsarstyti.

Daug miestų, ypatingai didesni miestai, turi organizacijų, kurios žino kaip apsiųkti su šitokiomis problemomis. Jos mums padės.

FLIS

Nauja Salė

Šv. Kazimiero d-ja, Poquonock, Conn., kur gyvena nemažas skaičius lietuvių, nusipirko ir gerina savo salę užvardintą St. Casimir's Lithuanian Hall. Dedicacija bus spalio 20. Sveikiname kaimynus poquonokiečius ir jų kaimynus Šv. Kazimiero draugijos narius už jų progresyviškumą ir linkime jiems gražios ateities.

LRKSA yra Amerikos lietuvių fraternalė ir tautinė tvirtovė.

A. A. MURISIEMS SUSIVIENYMO NARIAMS

BARBORA STANKŪNIENĖ, LRKSA 13-tos kuopos narė, Baltimore, Md., mirė liepos 30, gi jos mylimas vyras PETRAS STANKŪNAS mirė rugpiučio 25, 1939 m. Paliko dideliu nuilūdimu vienturtį sūnų Juozą su šeimyna, seserį Mrs. Andriūšienė, brolį, taipgi kitus gimines ir daug artimų draugu bei gerų pažįstamų. Abu palaidoti su bažnytinėm apeigom iš Šv. Alfonso bažnyčios Šv. Išganytojaus kapinėse.

A. a. Petras ir Barbora priklausė LRKSA 13-toje kuopoje.

Lai mirusieji išsi amžinoje ramybėje, o likusiems nuilūdimas debskiam giliu užuojautos!

J. B.

PRANAS KINDERIS, L. R. K. S. A. 263 kp. narys, 713 E. Diamond Ave., Hazleton, Pa., mirė rugsėjo 4, 1940. Palaidotas rugsėjo 9-tą Šv. Petro ir Povilo kapuose. Vėlonis gimė kovo 13, 1887 m. Į Susivienymą įsirašė balandžio 2, 1922 m.

PETRAS TARTELIS, 20 kp. narys, gyv. 3279 E. Edgemont St., Philadelphia, Pa., gimė vas. 1885 m. Priėmė Susiv. geg. 1, 1921 m. Mirė rugs. 16, 1940. Palaidotas Šv. Petro kapinėse rugs. 19, 1940.

Amžina atils! suteik ju sieloms, Viešpatie, o šviesybė amžina tegu joms šviečia per amžių amžius!

HARTFORD, CONN.

Jubiliejinė Parapijos Vakariene

Sekmadienį, spalio 13 dieną, 5 val. popiet, parapijos mokyklos salėje, įvyks jubiliejinė vakariene parapijos naudai. Tai bus pamiršimui 25 metų, kaip lietuvių Šv. Trejybės parapijos bažnyčios kampinis akmuo buvo pašventintas. Dabar daromas vėjus ir tikimasi, kad visi ir visos, jauni ir senesnieji, atliks tiek, kiek gali. Gerb. klebonas prelatas Ambotas ir rengimo komisija nuosirdžiai kviečia į jubiliejinę vakarienę. Gausite gerai iki socialiai pavalgyti (lietuviškai) ir be to bus muzikos ir šokiai. Svarbu, kad iškalno nusipirkumėte tikietus. Galima juos gauti klebonijoje, pas savo draugijų valdybos, nes salėje paskutine minėto nemanome parduoti. Taigi pasirūpinkite iškalno ir nusipirkite. Nesigailėsite atvykę į tą istorišką vakarienę.

Vakarienes rengimo komisija jau išrinkta, būtent: pirmininkė ponja Elijošienė, antroji pirmininkė ponja Mekūnienė, gaudėjas Simonas Gaučias, kasininkė Jakaitytė. Tai smarki komisija ir jau turi gabių padėjėjų ir darbininkų-kų.

Naujas Lietuvis Dantistas

Hartforde atsidarė dantisto ofisą lietuvis dantistas Edvardas Krikščionas. Aną vakarą įsai kalbėjo parapijos moterų Gildos susirinkime ir rodė gražius judamuosius paveikslus. Taipgi prisirašė prie vietinio Šv. Cecilijos koro.

Apie Kitus Mūsų Profesionalus

Dr. Mindaugas Vincas Mikolainis seniau praktikavęs Hartforde ir išvykęs kiek laiko atgal mokitis į New Yorką vėl randasi Hartforde. Jisai yra Šv. Juozapo mergaičių kolegijos gydytojas. Tai svarbi vieta ir džiaugiamės, kad ją užpildo lietuvis daktaras. Be to, rodos, jisai priklausio prie Šv. Pranciškaus vietinės ligoninės štabo.

Dr. Antanas Šupis tebeiliko ofisą prie Park St. ir tarnauja lietuviams.

Adv. Pranas Montčiūnas grįžo neseniai baigęs savo advokaturios mokslus. Jis dažnai yra matomas jaunimo tarpe ir tikimės, kad jisai pasiliks čia pas mus Hartforde, nes advokatas Pranas be abejo galės daug patnauti savo tautiečiams lietuviams ir kitiems.

Kitas irgi tik baigęs mokslus lietuvis advokatas Stasys Jesukevičius iš Thompsonville (netoliausia Hartforde). Jis dirbaujasi su garsioju Wm. Citron, 49 Pearl St., Hartforde.

Džiugu matyti, kad lietuvių profesionalai savo skaičiumi didėja netik Hartforde, bet visur. Minėtieji profesionalai yra praktikuojantys katalikai ir lanko bažnyčią. Linkėtina, kad jie tokiais visuomet liktu ir visuomet būtų pasirengę sąžiningai patarnauti lietuviams.

Nauja Salė

Šv. Kazimiero d-ja, Poquonock, Conn., kur gyvena nemažas skaičius lietuvių, nusipirko ir gerina savo salę užvardintą St. Casimir's Lithuanian Hall. Dedicacija bus spalio 20. Sveikiname kaimynus poquonokiečius ir jų kaimynus Šv. Kazimiero draugijos narius už jų progresyviškumą ir linkime jiems gražios ateities.

Šv. Elžbietos Draugijos Card Party

Bus spalio 20-tą parapijos salėje. Paprastai joms sekasi kortomis pritraukti žmonių. Manoma, kad ir šiais metais skaitlingai lankys jų partes.

Zinutės

— Girdima, kad hartfordietis, baigęs mūsų mokyklą, kun. Juozas Kočiūnas gražiai dirbaujasi lietuvių tarpe Union City. Ten kun. Juozas randa nemažai lietuvių ir stengiasi jiems patarnauti.

— Hartfordietis kunigas Alfonsas Čebatorius irgi smarkiai dirbaujasi Waterbury'o lietuvių tarpe.

— Tėsti aukštesnius mokslus grįžo į savo mokyklą studentai hartfordiečiai: es: Elijošius ir Brown University, Providence, R. I., Irena Giedraitytė į University of Conn., Albertas Povilonis į Taf Medical School, Baldčiūnas irgi į aukštą mokyklą, Povilonis ir Kočiūnas į Šv. Tamo seminariją, Bloomfield. Gal yra daugiau, bet apie juos kita sykį. Likime mūsų studentams-tėms sėkmingai tęsti savo mokslus ir juos galutinai ir garbingai užbaigti.

— Neseniai apsidė vėjų pirmininkas Edvardas Montčiūnas su lietuvaite Bekeryte. Tai pavyzdinga katalikiška lietuviška porė. Jiems ir visiems kitiems šiais metais apsidėvusiems linkime geriausios kloties. Apsidėvęs Edvardas Montčiūnas tebepirmininkauja vėjiams ir pasiilka prie koro. Tai gražus pavyzdys.

— Darbai čia eina gerai. Daug iš jaunimo gauna darbus prie orlaivių išdirbystės. Nemažai iš lietuvių turi registruotis, kaip svetimšaliai (aliens). Visi ir visos turi registruotis.

— Hartfordas ištikrųjų seimj miestas. Šią vasarą seimavo Hartforde vyčiai, vargoninkai ir Koru Sąjunga. Seimai buvo įdomūs ir jeigu visi ir visos stengis pildyti gražiuosius nutarimus, tai seimai atnė gražių vaistų.

— Gerb. prelatas Ambotas dalyvavo Liet. Darbininkų Sąjungos seime, Bostone.

— Mūsų parapijos mokykla jau atsidarė ir, kaip pernai, yra piltuviams.

na. Tikimės, kad lietuvių labiau ir labiau įvertins savo katalikišką mokyklą, ją rems ir siųs savo vaikūčius.

— Mūsų mokyklos benas, vadovaujant Wilder Goodale, gražiai pasirodė peritą šeštadienį popiet Wethersfield, kur buvo gėlių paroda.

— Vietiniai vyčiai turėjo linkmą Treasure Hint pas pp. Pugžlius, E. Hartforde.

— Mūsų parapijos bažnyčios koras užrekorduoti Hartforde žymesnes žinutes. Rašykime ir skaitykime, nes žiema ateina ir katalikišką lietuvišką laikraštį kaip tik naudinga skaityti.

— Grybų šiemet nėra... bent iki šiol. Jeigu rasite malonėkite man pranešti.

— Hartforde korespondentas vėl imasi plunksnos ir žada ištikimai užrekorduoti Hartforde žymesnes žinutes. Rašykime ir skaitykime, nes žiema ateina ir katalikišką lietuvišką laikraštį kaip tik naudinga skaityti.

LRKSA yra geriausias draugas ligų ir sužeidimų nelaimėse!

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME 9-JĮ ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO RĖMĖJŲ SEIMĄ!

LRKSA CENTRO VALDYBA IR "GARSO" REDAKCIJA

ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO RĖMĖJAI ŠVENČIA SAVO PENKIOLIKOS METŲ DARBUOTĖS SUKAKTĮ

Metų bėgyje būna daug įvairių švenčių bei iškilmių. Bet Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų d-jos 15 metų darbuotės sukaktis yra lyg ir kilnesnė ir ideališkesnė šventė. Vien dėlto, kad ši draugija yra daugiau dvasinio pobūdžio. Jos nariai pasišvenčia iš meilės Dievui geibėti vienuolynui siekti savo tikslus, ir tokiu būdu pasidaro šio vienuolyno rėmėjai ir bendradarbiai visų jo maldų, bei gerų darbų. Jie, nors ir netiesioginiu būdu, pasidaro tikėjimo skleidėjai ir gailėstingumo darbų vykdytojai. Jie veda kitus prie Gerojo Ganytojo ir patys eina labai arti Jo pakeilyje į dangų.

Šios iškilmingos draugijos užuomazga buvo Čikagos miestas. 1924 m. Didž. gerb. prel. M. L. Krušas, Šv. Jurgio parapijos klebonas, matydamas reikalą sustiprinti naujai įsikūrusį Šv. Pranciškaus vienuolyną, kurio tikslas buvo pasiųsti lietuvių tautiečių nauda, paragino savo parapijiečius įsteigti Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų skyrių. Ir nuo pat savo įsisteigimo dienos iki šiai dienai užsiliko skaitlingiausias ir stipriausias veikimo centras.

Šio skyriaus entuziazmu užsikrėtė dar dvi Čikagoje esančios parapijos, būtent, N. P. Panelės Švč. ir Šv. Kryžiaus ir jose įsteigė skyriai. Tokiu būdu Čikagoje užsimezgė veikimo branduolys šelpti vienuolyną.

Pittsburgo parapijos taip pat neatsiliko. Jos vienuolyną šelpė nuo pat pirmųjų įsikūrimo dienų, nors rėmėjų draugijos skyrių dar nebuvo įsteigta. Pirmąjį skyrių Pittsburge 1926 m. įsteigė a. a. kun. J. Cėpanonis, Šv. Petro ir Povilo parapijoj. Tuo pačiu laiku tapo įsteigti skyriai Šv. Vincento parapijoj, kun. J. Vaišnoriui vadovaujant, ir Šv. Kazimiero parapijoj, kun. M. Kazėno iniciatyva. Vėliau įsisteigė

skyrius ir I Dangu Žengimo parapijoj. Skaitlingiausias savo narių skaičiumi buvo ir liko Šv. Kazimiero parapijos skyrius.

Ši Šv. Pranciškaus Rėmėjų šeima dabar susideda iš penkiolikos skyrių. Jų dar randasi šiuose miestuose: Hartford, Conn., Detroit, Mich., Kenosha, Wis., ir New Britain, Conn. Prie jų taip pat priklauso du savistoviai veikiančys skyriai: Pittsburgo Moterų Ratelis ir Akademijos Motinų Draugija.

Visų šių skyrių darbuotės ramstis, tai Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų centro valdyba, kuri turi savo centrą Pittsburge. Šv. Pranciškaus Vienuolynė. Jos iniciatyva kas vasarą sušaukiamas Rėmėjų seimas. Susirenka atstovai iš visų skyrių, kurie svarsto kaip paremti vienuolyną finansškai ir daro veikimo programą. Atstovai grįžę į savo skyrius praneša seimo nutarimus ir imasi juos vykdyti. To viso paseka būna įvairūs parengimai bei pramogos, kurie atneša gražios paramos vienuolynui.

Visos Rėmėjų draugijos dvasios gaivintojas bei palaikytojas, tai kun. J. Skripkus, Šv. Pranciškaus Vienuolyno kapelionas. Jo pasiūlymams bei darbūmas rėmėjų idėjoms uždega ir kitus imtis darbo. Per jį, rėmėjų draugija yra turėjusi daug darbščių veikėjų.

Tai šiems Šv. Pranciškaus Vienuolyno rėmėjams, krikščioniškos meilės apaštalam, Bažnyčios ir Tautos tarnautojams rūpestingiems kultūros ūgdytojams, Šv. Pranciškaus mylėtojams savo darbuotės 15 metų sukaktį minint, linkėtina, kad jūsų pasišventimas atrastų gausų užmokešni pas Aukščiausiąjį ir atgarsį kitų širdyse.

Dirbkite ir aukokitės ant Dievo meilės aukuro!
AD MULTOS ANNOS!

KAS IKI ŠIOL ATSIEKTA RĖMĖJŲ PARAMA

Šv. Pranciškaus Seserų rėmėjų aukomis bei parama daug kas buvo nuveikta.

1925 m. ant Dievo Apvaizdos kalnelio pastatytas vienuolynas, kuriame buvo išauklėta suvirš 200 seselių pasiųstųjų darbuotis Dievo garbei ir tėvynės naudai.

1927 m. nupirktas medžiai ir krūmai papuošti Apvaizdos Kalnelį. Įtaisyta akademijos knygynas.

1932 m. pastatyta ligiainė kopytelė.

1934 m. atremontuota kapelionija.

1935 m. išsiųsta dvi seselės studijuoti Lietuvon, ir steigti studijų centrą.

1936 m. pastatytas mergaitėms bendrabutis.

1938 m. pastatytas paminklas seserų kapinyne. Surinkta pakankamai auksu išsiųsti 5 seseles misijonieriauti Brazilijoj.

1939 m. nupirkta naujas autobusas akademijai.

1940 m. pradėta statyba naujai mergaičių akademijai.

ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO RĖMĖJŲ TIKSLAS IR PRIVILEGIJOS

Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjai yra suorganizuoti labai kilniais tikslais, būtent:

1. Palaikyti ryšius su Šv. Pranciškaus Seserų vienuolija ir ją įvairiais būdais šelpti.
2. Surasti stipendijas neturtinoms, bet gabioms mergaitėms, kurios nori siekti mokslo seserų vedamoje akademijoje.
3. Pagarbinti neturtinoms, bet pašaukimą turinčioms mergaitėms į vienuolyną įstoti suieškintoms joms dalį.
4. Kas metai atlaikomos pamaldos į Šv. Antaną—per tryliką antradienį.
5. Skirtomis dienomis priimama Šv. Komunija.

jai užsielpino šių dvasiškių malonių:

1. Kasdien seserys kalba maldą už geradarius.
2. Kas savaitę kalbamas rožančių jų intencija.
3. Metų ketvirtyje laikomos Šv. Mišios ir priimama Šv. Komunija už gyvus ir mirusius rėmėjus.
4. Kas metai atlaikomos pamaldos į Šv. Antaną—per tryliką antradienį.
5. Skirtomis dienomis priimama Šv. Komunija.

ŠV. PRANCIŠKUS, VIENUOLYNO GLOBĖJAS

PITTSBURGH, PA.

Šv. Kazimiero Aukštesnioji Mokykla Siekia Šimtinių Skaičių!

Pittsburgh'o visuomenė pasidaro labai susipratusi religiniam bei tautiniam atžvilgiu, nes ji netik išlaiko tris pradines mokyklas, bet ir dvi aukštesnias—Šv. Pranciškaus Akademiją ir Šv. Kazimiero par. mokyklą.

Šv. Kazimiero par. mokykla buvo įsteigta 1936 metais, didž. gerb. kun. M. Kazėno rūpesčiu bei trisiu. Pradžioje turėjo vos 30 žmonių, bet metas bėgant tas skaičius vis augo. Siemet tikisi turėti 100! Dar trūksta tik trijų mokinių sudaryti tą skaičių. Čia išeinamas keturių metų akademinis bei komercinis kursas. Ši mokykla yra užtvirtinta Harrisburgo Board of Education ir ja baigę studentai gali be jokiu kliūčių stoti į bile koki universitetą bei kolegiją. Pastaruoju metu iš baigusiuju lanko šias aukštesnias mokyklas: Mount Mercy College, Robert Morris Business College, Junior Business College, Duquesne Uni-

versity ir Pittsburgh Cathedral of Learning.

Mokytojų personalą sudaro šios penkos Šv. Pranciškaus Seserys: Ses. M. Paula—direktorė, Ses. M. Agnietė, Ses. Juozapa Marija, Ses. M. Roberta ir Ses. M. Ernestina. Mokyklos direktorė Ses. M. Paula yra patyrusi ir sumani pedagogė ir budama iš vietinės parapijos nuodugniai yra susipažinusi su vietos problemomis bei sunkumais.

Mokykla visais atžvilgiais yra tinkamai įrengta šios rūšies moksliui. Turi erdvę salę sportui ir vaidinimams, biblioteką, kurioje yra suvirš 3000 knygų, siuvelyklą, chemijos ir fizikos laboratorijas, komercijos kambarį su 24-riom rašomom mašinėm, ir net du filminiu aparatu, kuriais naudojasi rodyti mokslinio pobūdžio paveikslus bei filmus.

Kun. kleb. M. Kazėnas yra šios mokyklos širdis bei pulsas. Jo entuziazmu užsidega visi—parapijonai, mokytojos ir mokiniai. Jis niekad nepalsta dirbdamas sielų gerovei, o savo parapijos jaunimui yra atidavęs visą savo laiką bei sveikatą. Jo rūpesčiu mokykla susilaukia kasdien ką nors naujo—ar tai materialinio ar dvasinio pobūdžio. Nors jis dabar galėtų atilsėti, tiek daug padaręs savo parapijai per šiuos skaitlingus metus, bet ne, jis vis dar planuoja ir siekia ko geresnio, ko aukštesnio.

Tat Pittsburgho visuomenė priklauso didelė garbė už tokį jų bendradarbiavimą su savo parapijos klebonais ir už tokį gerą supratimą savo pareigų, kaip tėvų: Kiekvienam šeimos vaikui tik katalikiška bei lietuviška mokykla. *Zemaitukas*

Jaunimas Gražiai Darbuojasi

Pittsburgho jaunimas gražiai veikia ir sekmingai. Kodėl jiems taip sekasi? Todėl, kad jie turi aukštą idealą ir prakilių tikslą. Jų idealas yra: lietuvių jaunimo kultūra; o tikslas: katalikiška akcija.

Lietuvių jaunimo kultūra reiškiasi Maironio kore. Bet tikslas yra ne vien giedoti, bet ir daug kitų įvairios rūšies veikimų: k. v. drama, atletika, dainos etc.

Maironio kora susideda iš keturių korų: Šv. Kazimiero parapijos kora; Šv. Petro ir Povilo par. Šv. Izidoriaus par. ir Duquesne, Pa.

BRIDGEPORT, CONN.

40 Valandų Atlaidai

Praeitą savaitę mūsų bažnyčioje praėjo labai iškilmingi 40 valandų atlaidai. Dalyvavo daug apylinkės kunigų: prelatas Ambotas, Valantiejus, Karkauskas, Gradeckis, Gauronskis, Karlonis, Kripas, Cebatorius, Abromaitis, misijonierius F. Aukštikalnis ir vietiniai Kazlauskas ir Ražaitis; Lietuvos kunigai Lunskis ir Bagužas. Procesija buvo labai iškilminga, dalyvavo daug sodalių mergaičių, kurios pasikelčiant su chorą gražiai giedojo. Pamokinančius pamokslus sakė misijonierius F. Aukštikalnis. Visi gėrėjosi jo gražia lietuviška kalba. Jisai daug papasakojo iš Lietuvos kataliku pamaldumo Lietuvoje, iš kur nėsenaiai gryž. Manau, kad neužilgo gal vėl kleb. J. V. Kazlauskas pakvies jį su gražiais pamokslais į mūsų bažnyčią.

Iš Brooklyno lankėsi muzikai pp. Dulke, Jankus ir Sakadolskis, kurie apžiūrėjo vargonus ir jų sutvarkymą. Muz. Jankus buvo ir atlaidų užbaigoje, kur laike mišparų pagiedojo porą psalmų.

Choro metinis koncertas ir vaidinimas bus lapkričio 24, parapijos salėj. Pageidautina, kad tą dieną niekas nieko nerengtų. O.

SVEIKINIMAS ŠVENTO PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO RĖMĖJAMS JŲ 15 METŲ DARBUOTĖS SUKAKTYJE

Nuoširdžiai sveikiname visus mūsų brangiuosius rėmėjus, kurie tokiu kilniu pasiaukavimu ir nuoširdumu teikė mūsų vienuolynui tokią gausią moralinę bei medžiaginę paramą per šiuos 15 metų.

Per šį trumpą laiką nuostabūs yra jūsų darbo vaisiai. Jei šiandien Dievo Apvaizdos Kalnas Pittsburge, kaip ta tyrų oazė traukia prie savęs sielas, jei iš čia skaidriai švinta religijos, apšviatos ir tautinio atgimimo ugnelė, jei vienuolyno darbo vaisiai džiaugiasi plačioji Šiaurės ir Pietų Amerikos lietuvių visuomenė—už tai turim būti jums dėkingos.

Bet kokių būdu mes jums atlyginsime? Kai kunigas Bosko dėkavo savo bendradarbiams

už jam teikiamą piniginę paramą, tai dauguma atsakydavo: "Ne tamsta turi dėkoti mums, bet mes tamatai, nes kaip tik pradėjome šelpti jūsų įstaigas, tuoj mums ėmė viskas sektis." Tat, brangieji rėmėjai, norėtumėm, kad ir jūs taip pat jaustumėtės. Žinokite, kad Dievas gražina kiekvienam su procentų procentais net ir mažiausį pasiaukojimą, išiekvotą tarnaujant tiesiai, teisingumui, tobulybei ir sielų gerovei. Tokie žmonės žibės kaip žvaigždės amžinybėje.

Dievo palaima tegu lydi jus visuomet!

Jums dėkingos,
Šv. Pranciškaus Seserys
1940 m. rugsėjo mėn. 15 d.
Dievo Apvaizdos Kalnas
Pittsburgh, Pa.

COMMON COUNCIL ŽURNALAS

Common Council for American Unity (pirmiau FLIS) su rugsėjo mėnesiu, išleidžia naują žurnalą po vardu COMMON GROUND, kuris atvaizduos atvažiavimą ir suėjimą Amerikoje žmonių iš apie 60 įvairių tautinių, rasinių ir religinių grupių. Redaktorium Common Ground bus Louis Adamic, plačiai žinomas rašytojas ir kalbėtojas. Common Ground išeis keturis kartus į metus. Robert N. Hutchins, Chicagos universiteto prezidentas, Mary Ellen Chase, John Ciardi, sūnus italų imigrantų, profesorius Arthur M. Schlesinger, iš Harvard universiteto, Van Wyck Brooks, William Reilly, Michael De Capite, George M. Stephensen, Lola Kinel, George S. Schuyler, Leon Surlimian, William Suchy, Marie Syrkin, Alan Scranton ir kiti paruošė straipsnius pirmam leidiniui.

Praešdamas apie naują žurnalą, Road Lewis, direktorius Common Council for American Unity, sakė—"Common Ground bus generalis žurnalas paprastam skaitytojui. Vienas jo svarbiausių tikslų bus įvertinti ką kiekviena grupė yra davusi Amerikai, ugdyti Amerikos kultūrą, kuri tikrai reprezentuos visus elementus, kurie sudaro Amerikos žmones. Medžiagą rinkis iš kiekvienos Amerikos gyvenimo grupės šiandien, kaip nuo garsiu rašytoju, taip nuo žmonių, kurie niekad nerašė.

Diskusuojamas naujo žurnalo nusistatymą ir tikslą, p. Adamic, jo redaktorius, pareiškė—"niekad nebuvo taip svarbu amerikiečiams, nepaisant praeties, suprasti jų bendrą paveldėjimą ir jų bendrą ateitį. Tikslas Common Council bus ugdyti tokį įvertinimą. Jis diskusuos problemas, kurios išsivystė per perėjimą 100 metų su atvykimu į šią šalį, 38,000,000 imigrantų iš visų pasaulio dalių. Jo puslapiams kalbės senieji ir naujieji amerikiečiai, balti ir juodi, protestonai, katalikai, žydai—visi—apie mūsų bendras aspiracijas ir problemas. Common Ground bus susirinkimo vieta geresniam susipažinimui su mūsų draugais—amerikiečiais.

Dabartiniame kritiškame momente, negana mums laikyti ką turime; turime žengti pirmyn prie pilnesnės demokratijos. Turime vėl atgaivinti amerikonišką sapną, kuris gali būti toks vienybės ryšys, kokį niekas negali pertraukti.

Common Ground prenumeros kaina yra \$2.00 į metus, kopijos parsiduos po 50c. Common Ground adresas, kaip ir adresas Common Council for American Unity, yra 222 Fourth Avenue, New York City.

mente, negana mums laikyti ką turime; turime žengti pirmyn prie pilnesnės demokratijos. Turime vėl atgaivinti amerikonišką sapną, kuris gali būti toks vienybės ryšys, kokį niekas negali pertraukti.

Common Ground prenumeros kaina yra \$2.00 į metus, kopijos parsiduos po 50c. Common Ground adresas, kaip ir adresas Common Council for American Unity, yra 222 Fourth Avenue, New York City.

BALTIMORE, MD.

Vakariene Vietoje Piknyko

Šv. Alfonso parapijos piknykas praeitą mėnesį nevyko, jo vietoj bus rudeninė vakariene spalį 6 d. 1940 m. Pradžia 5-tą valandą vakaro, Šv. Alfonso parapijos svetainėje. Visi lietuviškai ir visos lietuviškos pakviesti dalyvauti.

Eisiu ir aš

Jau Priruoštas Kambarys Dėl Vaikučių

Šv. Alfonso parapijos mokykloje prirengė kambarį dėl mažųjų berniukų ir mergaičių. Tat Baltimore ir apylinkės lietuviškai turi gerą progą palikti savo mažytius, jei nori turėti laisvą dieną dėl darbo ar kitų reikalų. Mokyklai vadovauja Šv. Kazimiero Seselės. J. B.

MUZIKOS ŽINIOS

VALSŲ SAPNAS, trijų akty opertė. Žodžiai F. Doermann ir Jacobson. Muzika Oscar Straus. Lietuviški žodžiai J. Steponaičio. Veikalo mintis gan įdomi, juokinga. Muzika graži—viso yra 16 dainų. Vaidinti nelabai sunkus—reikalinga šiek tiek kostiumų. Lietuviškai scenai priemamas. Valsų Sapną šį rudenį vaidins chigiečiai.

GRAND RAPIDS, MICH

40 Valandų Atlaidai

Mūsų parapijoje buvo 40 valandų atlaidai. Bažnyčią išpuošė seselės pranciškiečių kuo puikiausia. Žmonių lankėsi gausniai.

Kunigu matėsi apie 20, buvo atvykusių iš Pittsburgh, iš Detroit, o paskutinį vakarą matėsi ir Jo Eksklencija vyskupas J. G. Pinten. J. A. N.

XI-TASIS ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO RĖMĖJŲ SKYRIUS V. J. į Dangu Žengimo Parap., Pittsburgh, Pa., N. S. ir Didž. Gerb. Kun. J. Misius, Dv. Vadas

VI-TASIS ŠVENTO PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO SKYRIUS Šv. Kazimiero Parapijoj, S. S. Pittsburgh, Pa. ir Didž. Gerb. Kun. M. Kazėnas, Klebonas

Istorinis Švento Pranciškaus Seserų Leidinys PASALPA BETURČIAMS SULIG SOCIALĖS APDRAUDOS ISTATYMO

SV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNŲ RĖMĖJAI 1925—1940. Šv. Pranciškaus Seserų Leidinys, pusl. 54 su viršeliais. "Garso" spauda, 1940.

Pradinis viršelis simbolingas ir vaizduoja Šv. Pranciškaus vienybę su Pasaulio Išgelbėtoju, dėl kurio meilės aukojosi skais-tybės ir neturto gyvenimui, tuo pačiu įtvirtino savo sielą tobulai Kristans sekimu, kad galėjo tarti: "Deus meus et omnia!" — "Mano Dievas ir viskas!"

Pats leidinys įdomus ir istorinis. Popiera slidė, spauda daili. Surisimas plastikas. Atskleidus leidinį, turi gėrėtis menli-ku paveikslu Šv. Pranciškaus, kurį Sesutės pasirinko savo vienuolijos globėju. Kitame puslapy telpa Šv. Pranciškaus Vienuolijos vaizdas, kaip šandieris išsiūri Dievo Apvaizdos kalnė. Leidinio dedikacija ryškina brangių Sesučių pasiaukojimą, nuolankumą ir dėkingumą. Po to seka paveikslas Pitts-bergho dieceizijos J. E. Vyskupo Hugh C. Boyle, D. D. kurio rūpestingoji globėjo Sesutės ikūrė savo kongregaciją ir vienuoliją. Nuo čia prasideda trumpi istorinės svarbos bruo-žai ir kiti svarbūs straipsneliai, nusiviečiant Šv. Pranciškaus Seserų kongregacijos, vienuolijos ir akademijos įsikūrimą, paskir-ty ir progresą; taip pat randasi svarbių žinių lobynas apie rėmėjus ir geradarius, kaip ir kur rėmėjų skyrė, kaip ir protarpuose įtarpinta paveikslai: Newarko arkidieceizijos J. E. Arkivyskupo Walsh, S. T. D., Brooklyno dieceizijos J. E. Vyskupo Molloy, D. D. ir apie 16 vaizdų su Šv. Pranciškaus vienuolijos rėmėjų centro ir skyrių valdybomis. Prie pabaigos kūrybinį leidinį vainikuoja lie-tuviai išveivijos vado ir talentuo- to literato gerb. kun. J. Misi- siaus svarbus straipsnis: "Vie- nuolynų Rėmėjų Svarba", ir at- mintinis vaizdas: 1) Šv. Juozapo Parapijos Pradžios Mokyklos Mokinių Pirmoji Šv. Komunija Sao Paulo, Brazilijoje, su Se- sutėmis ir gerb. klebonu kun. P. Ragazinskiu, 2) Šv. Pranciškaus Seserų Lietuvis, kuriame vaiz- de su Sesutėmis matome buvu- sios Lietuvos valstybės J. E. Prezidentą A. Smetoną, Prezi- dento adjutantą ir jo sekretorių D-rą Bielskį, ir pp. Lubinus, ir 3) Naujai projektuojama Šv. Pranciškaus Akademija.

SVENTO PRANCIŠKAUS VIENUOLYNŲ RĖMĖJŲ CENTRO VALDYBA 1938—1940

savo pasiaukojimu ir darbais. Nepaprastame savo kuklume ir nuolankume, jos pradeda savo istoriją sekant: "Atsižvelgiant į visas sunk-nybes, kurias Seserys turėjo patirti įkūnydamos savo sieki- mus, tenka pripažinti, kad per- tą trumpą laikotarpį "didžiūs dalykus yra padaręs Tas, kuris galingas yra." Juk Šv. Pranci- škaus Vienuolynose Seselėms rei- kėjo pradėti iš nieko. 1922 m. atsiskyrus nuo lenkių vienuolių, kad galėtų dirbti savųjų tar- pė, jos liko be mokyklų ir be konventų. Teko prisiglausti prie vokiečių Seselių Pranciškiečių Pittsburghe, iki jos galės pasi- statyti savo vienuolyną. Tre- čioje metuose po įsikūrimo vie- nuolynė jau 59 narės. Taip au- gant Seserų skaičiui kilo rūpes- tis greičiau statyti savo centrą. Neturint lėšų, kad ir pradžia, Seselės pasiryžo atostogų metu lankyti lietuvių kolonijas rink- ty auku. Tomis aukomis, gerb- klebonų leidžiamais vajais, tre- čiojose ir kitų parapijinių or- ganizacijų pastangomis, kun. M. J. Kazėno rūpesčiu tapo nupir- kta žemė, 34 akeriai už \$16,000.00, Pittsburgho užmiestyje, ir pra- dėta statyba.

"Su vienuolyno statyba buvo kiek sunkiau iš finansinio at- žvilgio. Lėšų trūkumas rimtai trukdė darbo progresui, o čia būtina reikia, kad statyba ei- ty pirmyn, nes Seserys laukia pastogės, o vokiečių Seselių vie- nuolynė ankšta darosi, ir pra- gyvenimas ten nemažai kainuo- ja. Bet vilties ir pasiryžimo spindulys prasklaidina tamsius debesius—Mes viską galime Ta- me, kuris mane stiprina." Die- vo Apvaizdos kelias ateina pa- galbon kilnaširdžiai mūsų tau- tiečiai. LRKSA suteikia leng- voms sąlygoms \$20,000.00 pa- skolos, dvasiškią ir visuomenė duosniai remia savo aukomis ir perka Seserų išleistus bonus."

Visgi, Šv. Kazimiero parapija liekasi "Seselių Pranciškiečių vienuolyno lopšys, nes čia Sesė- lės rado pirmą 'prieglaudą' at- siskyrus nuo lenkių Seselių Pittsburghe lietuviai su a. a. kun. J. Sutkaičiu ir kun. M. Ka- zėnu priešakyje suteikė pirmą finansinę bei moralinę pagalbą vos prasidėjusiam vienuolynui." Sekama, kitiems lietuviams ku- ningams remiant parapijose pra- dėjo kurtis vienuolyno rėmėju skyriai, taip pat radosi daug prietelių ir geradarių. Duosnių aukotojų ir kilnių draugijų bei organizacijų parama, Šv. Kiliaros

dieną, 1925 metais, "atsidarė du- rias naujojo vienuolyno, ir Sese- rys, ilgai išgyvenusias tai len- kių, tai vokiečių globoje, pirmą kartą žengia į savo pastogę."

Dievo Apvaizdai leidžiant ir laiminant, nuo 1925 metų iki šioliai Seserų Pranciškiečių lie- tuviškoje vienuolijoje išsiau- kėjo viršum 200 Seserų pasiau- kojusių dirbti ir gyventi didesnei Dievo garbei ir Tėvynės gero- vės Rėmėjų ir geradarių paspir- timi. 1929 metais įsikūrė Šv. Pranciškaus Akademija, kur skaistios lietuvių dukterys au- lėjamos gyvenime tapti prakti- škomis katalikėmis ir tėvynai- mis inteligentėmis. 1932 metais pastatyta laikinoji koplytėlė. 1935 metais į Lietuvą siunčia- mos dvi Seselės studijuoti ir steigti studijų centrą, ir ten su- kitomis į pagalbą atvykusiomis Seselėmis Lietuvos sostinėje iki šioliai tvarkė ir globojo Birutės bendrabutį ir Kaune vedė anglų kalbos kursus. 1936 metais aka- demikams pastato naują bendra- butį. 1938 metais į Pietų Ame- riką siunčia penkias Seses mi- sionieriauti, kur Sao Paulo mieste, Brazilijoje, mokytoja Šv. Juozapo lietuvių parapijėje mokykloje, ir lietuvių vaikams ir suaugusiems dėsto katechiza- cija miestuose Mocco ir Bom Retiro. Gi šiais metais pradėjo statyti moderninę naują akade- miją.

Seserų Pranciškiečių išganin- gos darbuotės dirva didelio mas- to ir labai plati. Jos mokyto- jauja 17 parapišes pradžios mo- kyklose, 5 aukštesniose moky- lose (High Schools). Misiōnieri- auja arba apatalauja 5 cen- truose Newarko arkivyskupijo- je, 3 centruose Brooklyno vys- kupijoje, 2-se centruose Harris- burgh, Ill. ir New Britain, Ct. Katechizuoja 13 parapijose, ku- rios neturi savų mokyklų, 1 pa- rapijose Toronto, Kanadoje, ir 3 lietuvių kolonijose Pietų A- merikoje.

Iš tų trumpų faktinių pasta- bų aiškėja, kokį svarbų vaidmė- nį Švento Pranciškaus Seserų vaidina mūsų išeivijoje, kokią išganingą misiją apatalauja lie- tuvių katalikų gyvenime, kokią skaisčią ateitį kuria mūsų lie- tuvių išeivių dukterims ir sūnams. Lietuviai turėtų būti dėkingi Dievo Apvaizdai, kad mūsų tar- pė turime Pranciškietes lie- tuvaites Seseris. Tikrovėje, Gera- sai Dievas malonėjo mums du- ti jas, kurios Jam atsidėkoti į- kurtąją savo buveinę praminė Mount, Providence—Dievo Ap-

vaizdos kalnelis. Kuris Kalne- lis, "kaip ta tyrų oazė, traukia prie savęs sielas... iš čia skai- driai švinta religijos, apšviotos ir tautinio atgimimo ugnelė, vienuolijos darbo vaisiais džiaugiasi plačioji Šiaurės ir Pietų Amerikos lietuvių visuo- menė..."

Mums išeiviams—džiugu, be galo džiugu. Tačiau, atsisklei- džia kitas istorijos lapas, ir jis labai baisus ir širdį skaudžiai perveria kalavijai, kai ateistinio komunizmo Nemezis pavergė mū- sų tėvų žemę, ryždamas sunai- kinti numylėtos mūsų Tėvynės Lietuvos kūną ir dvasią. Atlpū- dė grobikai ir vandalai nusavina ir sovietina Lietuvos kultūrinius židinius, mokytojus ir vienuo- les išmeta lauk, suretėžina ku- ningus, rusina ir bedieviną gra- žių mūsų jaunimą; ten vietoje laisvės dabar vergija, vietoje ge- rovės dabar skurdas ir baudžia- va. Tai baisiausia katastrofa mūsų broliams lietuviams ir mū- sų Tėvynėi. Kas lietuvis, turi kariauti prieš tą praigaštingąjį ateistinį kraugerį Nemežį. *Kaip, ir kokiais būdais?* Vienas iš jų yra remti Seserų Pranciškiečių religinę ir kultūrinę įstaiga. Gerb. kun. J. Misius reiščia: "Sunku būtų rasti praklinesnė, gražesnė idėja, kaip vienuolių rėmimo idėja. Ji taip graži, taip kilni, taip plati... Pasišventi- mas tai idėjai tikstančios šven- tais padarė, didžią Dievo pala- mą išprašė. Pasišventimas tai idėjai ištautėjimo pavojus dik- čiai sumažino..." Tiesa! Ta- čiau, brangių Sesučių apaštališ- kaisi misiōnieriavimas ir išga- ninga kultūrinė darbuotė juk nuopelningesni uždaviniai. Nes turėse Newarko arkivyskupijo- je, 3 centruose Brooklyno vys- kupijoje, 2-se centruose Harris- burgh, Ill. ir New Britain, Ct. Katechizuoja 13 parapijose, ku- rios neturi savų mokyklų, 1 pa- rapijose Toronto, Kanadoje, ir 3 lietuvių kolonijose Pietų A- merikoje.

Iš tų trumpų faktinių pasta- bų aiškėja, kokį svarbų vaidmė- nį Švento Pranciškaus Seserų vaidina mūsų išeivijoje, kokią išganingą misiją apatalauja lie- tuvių katalikų gyvenime, kokią skaisčią ateitį kuria mūsų lie- tuvių išeivių dukterims ir sūnams. Lietuviai turėtų būti dėkingi Dievo Apvaizdai, kad mūsų tar- pė turime Pranciškietes lie- tuvaites Seseris. Tikrovėje, Gera- sai Dievas malonėjo mums du- ti jas, kurios Jam atsidėkoti į- kurtąją savo buveinę praminė Mount, Providence—Dievo Ap-

vaizdos kalnelis. Kuris Kalne- lis, "kaip ta tyrų oazė, traukia prie savęs sielas... iš čia skai- driai švinta religijos, apšviotos ir tautinio atgimimo ugnelė, vienuolijos darbo vaisiais džiaugiasi plačioji Šiaurės ir Pietų Amerikos lietuvių visuo- menė..."

vaizdos kalnelis. Kuris Kalne- lis, "kaip ta tyrų oazė, traukia prie savęs sielas... iš čia skai- driai švinta religijos, apšviotos ir tautinio atgimimo ugnelė, vienuolijos darbo vaisiais džiaugiasi plačioji Šiaurės ir Pietų Amerikos lietuvių visuo- menė..."

vaizdos kalnelis. Kuris Kalne- lis, "kaip ta tyrų oazė, traukia prie savęs sielas... iš čia skai- driai švinta religijos, apšviotos ir tautinio atgimimo ugnelė, vienuolijos darbo vaisiais džiaugiasi plačioji Šiaurės ir Pietų Amerikos lietuvių visuo- menė..."

vaizdos kalnelis. Kuris Kalne- lis, "kaip ta tyrų oazė, traukia prie savęs sielas... iš čia skai- driai švinta religijos, apšviotos ir tautinio atgimimo ugnelė, vienuolijos darbo vaisiais džiaugiasi plačioji Šiaurės ir Pietų Amerikos lietuvių visuo- menė..."

Sulig Socialės Apdraudos Istatymo, beveik trys milio- niai beturčių Jungt. Valsty- bėse jau gauna pinigiską pa- šalpa kas mėnesį. Ši pašalpa vadinama "Vieša Pašalpa" (arba Public Assistance). Ji duodama—

1. Beturčiams—vyrams ir moterims, virš 65 m. amžiaus;
2. Vaikams šeimose, ku- rios netekę jų užlaiky- tojo;
3. Akliems beturčiams, bet kurių metų.

Ši pinigiską pašalpa duo- dama beturčiams, kurie ki- taip patekę į įstaigas. Gau- dami tą mėnesinę pašalpa tie žmonės gali namie gyventi.

Mėnesinė pašalpa moka- ma per kiekvienos valstijos viešos gerovės ofisus mies- tuose, miesteliuose ir apsi- krityse. Valstija nutaria kiekviename atsitikime, ar žmogus, kuris prašo tokios pašalpos, ją gaus ir kiek gaus. Bet Federalė valdžia pristato pusę išmokėtų kiek- vienam asmeniui pinigų, iki paskirtos sumos, valstija už- moka kitą pusę.

Nusenusiems Beturčiams

Beveik du milijonai nuse- nusiu žmonių Jungt. Valsty- bėse gauna mokesčius kas mėnesį. Šituos mokesčius va- diname "Seno-Amžiaus Pa- šalpa" (Old Age Assist- ance).

Kap Gauti Seno-Amžiaus Pašalpa. Gauti tokią pašal- pą, vyrai ir moterys, betur- čiai, privalo kreiptis prie ar- čiausio viešos gerovės ofiso. Aplikacija bus apsvartoma tame ofise ir jeigu ji prisilai- ko prie seno-amžiaus pašal- pos patvarkymų, mėnesiniai mokesčiai bus duodami.

Šios pašalpos prašytojai turės atsakyti klausimus apie save ir jų padėtį.

Jie privalo paduoti metus. "Seno - Amžiaus Pašalpa" duodama tik žmonėms 65 m. amžiaus ir daugiau.

Jie privalo įrodyti, kaip ilgai išgyveno valstijoje. "Se- no-Amžiaus Pašalpa" duo- dama, jeigu asmuo išgyveno valstijoje paskirtą laiką. Daa- guma valstijų duoda pašalpa tik tiems žmonėms, kurie gy- veno toje valstijoje vieną me- tą ar daugiau, prieš pat pra- šymo padavimą, ir per ke- turis metus iš paskutinių de- vynių metų. Keliose valsti- jose laikas trumpesnis.

Nusenę žmonės beveik vi- sose valstijose privalo įro- dyti pilietybę. Bet Socialės ap- draudos įstatymas sako, kad jiems pašalpa nebus atsaky- ta, jeigu negana ilgai jie yra piličiai.

Mėnesinės mokesties su- ma. Valstijos viešos gerovės oficeriai atsargiai išgزامi- nuoja atsitikimą kiekvieno asmens, kuris prašo seno- amžiaus pašalpos, kad suži- nojus kiek pašalpos reikalin- ga. Jie svarsto kiek prašy- tojui reikės maisto, aprėdų ir kitų reikalingumų. Jie ir- gi nori žinoti kiek pinigų, ar kitko, žmogus pats turi.

Valstijos oficeriai nuta- ria kiek pinigų per mėnesį paskirti pagal kiekvieno as- mens reikalą ir pagal kiek pinigų valstija turi tam tiks- lui. Todėlgi mokesčiai ne- vienodi. Kai kurios valstijos gali mokėti daug daugiau už kitas. Kitose valstijose gali- ma su mažiau pinigų apsiei- ti. Dvieju valstijų vidutinis mokeskis pasiekia \$33.00 ir \$37.00, bet visai šaliai vidu- tinė suma yra apie \$20.00. Septyniose valstijose vidu- tinė suma yra mažiau \$10.00 per mėnesį.

Pinigus, kaip pirmiau pa- aiškinta, parūpina valstija ir federalė valdžia. Federa- lė valdžia moka pusę ir val- stija pusę, pašalpos iki \$40.00 per mėnesį.

Atsiminkime: "Seno-Am- žiaus Pašalpa" yra nusenu- siams beturčiams, todėl, kad jiems pašalpa yra reikalin- ga. Visai skirtingas nuo ap- draudos plano algapelniam, ir jų šeimoms šis apdraudos planas yra "Federal Old- Age and Survivors Insur- ance" planas, kuris moka ap- draudą už uždirbtas algas.

Pašalpa Užlaikomiems Vaikams

Beveik 800,000 užlaikomų vaikų iš 332,000 šeimų, net 42 valstijose, gauna mėnesi- nius mokesčius nuo valstijų ir federalės valdžios, sulig Socialės Apdraudos Įstaty- mo.

Šitokia pašalpa duodama šeimoms, kur, pav., tėvas miręs ir motina neturi iš ko užlaikyti savo vaikus, ar kur abu tėvai mirę, arba kur vai- kai tapo apleisti.

Vaikai privalo būti—ma- žiau 16 metų amžiaus; arba mažiau 18 m. amžiaus, jeigu lanko mokyklą; ir jie privalo gyventi su tėvu ar motina, ar su sesere, broliu, tėvuku, močiučiu, teta ar dėde.

Tikslas šio plano yra lai- kyti šeimą krūvoj ir duoti vaikams progos užaugti na- muose ir ne įstaigose.

Kaip gauti pašalpa užlai- komiems vaikams. Kur vai- kai reikalauja šitokios pašal- pos, tėvas ir motina, ar ki- ti gimines su kuriais vaikas gyvena, privalo kreiptis prie arčiausio viešos gerovės ofi- so. Reikia paduoti vaikų metus, jų padėtį paaiškinti, ir įrodyti, kad tokios pa- šalpos jie reikalingi, ir kaip ilgai jie gyvena valstijoje.

Vaikų neklausama apie pilietybę, ir vaikas privalo gyventi valstijoje paskutinį

metą prieš padavimą prašy- mo. Jeigu vaikas dar nesu- laukęs pirmo meto, motina privalo gyventi valstijoje per metą prieš vaiko gimimą.

Valstija, pagal kiekvieno vaiko reikalą, ir pagal kiek pinigų valstija turi tam tiks- lui, paskiria mėnesinį mo- kestį.

Vidutinė suma visoje šaly yra apie \$32.00 per mėnesį šeimai. Dviejose valstijose mažiau kaip \$15.00 per mė- nesį šeimai; beveik pusėj valstijų yra \$30.00 per mė- nesį ir nei iki \$58.00 vienoj valstijoje. Mokestys šeimoms nevienodas.

Federalė valdžia moka pusę mokesties, iki \$18.00 pirmam vaikui ir iki \$12.00 už kiekvieną kitą vaiką tam pačiam name.

Akliems

Federalė valdžia ir 43 val- stijos dabar parūpina mėne- sinius mokesčius dėl 47,500 aklių, visų amžių, kurie save negali užlaikyti.

Gauti tokią pašalpa, aklas žmogus, kuriam pašalpa rei- kalinga, privalo kreiptis prie arčiausio viešos gerovės ofi- so. Jis turi įrodyti, kad ne- turi iš ko pramisti, ir visišk- kai aklas, arba kad jo regė- jimas toks prasias, kad ne- gali save užlaikyti.

Daug valstijų nereikalauja, kad akli privalo būti piličiais, ir daug valstijų nereikalaus- ja, kad išgyventų valstijoje paskirtą laiką. Kai kurios valstijos reikalauja vieno meto apsigyvenimą, bet daa- guma valstijų reikalauja daugiau kaip vieno meto apsigyvenimą. Negalima rei- kalauti daugiau kaip vieną metą prieš padavimą prašy- mo, ir keturis metus per pas- kutinius devynius metus.

Mėnesinį mokesį, kiek- viename atsitikime, nustato valstija, ir federalė valdžia pasidalina iškaščius iki \$40 per mėnesį kiekvienam as- meniui. Išmokėjimai asme- nims priklauso nuo kiek jiems reikalinga pašalpa. Vi- dutinis mėnesinis mokeskis akliems asmenims 43 valsti- jose, kurios turi šios rūšies pašalpos planus, yra mažiau \$24.00; 8 valstijose yra ma- žiau \$15.00; 10 valstijų tru- putį virš \$25.00 per mėnesį.

Pašalpa akliems nesiskai- to su žmogaus metais, ji duo- dama visiems akliems, bet aklas žmogus, virš 65 m. am- žiaus, negali gauti abi pa- šalpas—seno-amžiaus pašal- pą ir akliams pašalpa—gau- na tik vieną.

SKAITYKITE GERAS KNYGAS

Mes Rekomenduojame, Kad Kiekvienas Lietuvis Savo Knygną Papildytų Šiais Knygomis:

NUSISYPSOK!
Surašė J. K. M. Tai yra puiki, rinkinių juokų knyga. Ją nusipirke nesigailėsite, nes tai retenybė mūsų kalboje. Nepamirškite, kad tai ne vie- nam skaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupasakojimais. Pa- kartotinai teks tą knygą susišiekti ir iš naujo skaityti. Atspausdinta ant puikiausios popieriaus ir išrista gražiais apdarais. Ją randasi 160 įvairių puikiausių juokų, 150 didelių puslapių. Iki šiol buvo parduoama po \$1.00, dabar beveik visu trečdaliu nupiginta ir parduoda tik už 70 centų.

KATEKIZMAS Anglų ir Lietuvių Kalbose
Parašė kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas. Ketvirtoji la- da. Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prisiema tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvutėliai. Kaina: 20c. už viena; 15c. perkant 5 ar daugiau.

SPARNUOTI LIETUVIAI—DARIUS IR GIRENAS
Parašė P. Jurgėla. Turinys: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Pygjo atgrai- siai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezi- ja apie Lietuvą. Skridimo rėmėjai ir rėmėjo komitetai. 384 pusl. su 86 paveikslais; tvirtai viršeliai. Kaina \$1.50.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS KRONIKINES KNYGOS
Surinko ir išleido kun. A. Milukas. AMERIKOS LIETUVIŲ KRO- NIKA 1868—1893 m. 300 pusl. Popieros aparais \$3.00. b) AMERI- KOS LIETUVIŲ PROFESIONALAI IR KRONIKA. Dvi tomai. 476 pusl. Popieros aparais \$4.50. c) SPAUDOS LAISVĖ IR AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZUOTĖS SUKAKTUVĖS. Antra laida. 782 pusl. Popieros aparais \$5.00.

Reikalaukite "GARSO" ADMINISTRACIJOJ P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

IV-TASIS ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNŲ RĖMĖJŲ SKYRIUS Šv. Petro ir Povilo Parapijoj, Homestead, Pa. ir Didž. Gerb. Kun. E. Vasiliauskas, Dv. Vadas

LIETUVIAI KONTRAKTORIAI
FRANK GRAZYS & J. PETRAUSKAS
GENERAL CONTRACTORS
CEMENTING, PAINTING, PLASTERING
CABINET WORK & CARPENTRY
Atlieka Visokius Statybos ir Taisyimo Darbus Greitai, Gerai ir Nebrangiai
293 MAUJER STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-1454

VIETINĖS ŽINIOS

NAUJAS DAKTARAS

DR. C. B. POTELIŪNAS. LRKSA 14 kp. daktaras kvotėjas. Jo ofisas randasi 53 Bank St., Wilkes-Barre, telefono numeris 4-1525.

METINIS LRKSA 17-TOS KUOPOS BALIUS

LRKSA 17-ta kuopa savo susirinkime, įvykusiame rugsėjo 15-tą, nutarė rengti metinį balių, kuris įvyks lapkričio 4-tą švč. Trejybės parapijos svetainėje, Wilkes-Barre.

Rengėjai jau darbuojasi, kad šis balius būtų sekmingas visais žvilgsniais, ypač kad atsilankiusi publika būtų patenkinta ir su nekantrumu vėl lauktų mūsų parngimų.

I 20 DIENŲ UZSIREGISTRAVO 3,582 SVETIMŠALIAI

Wilkes-Barre pašto rajone į 20 dienų užsiregistravo 3,582 svetimšaliai.

Per tą laiką visoje Pensilvanijos valstijoje užsiregistravo 91,000 svetimšalių. Tai tik pradžia, bet ji parodo, kaip daug žmonių dėl įvairių priežasčių nėra įsigiję pilietybės popierų. Tarp jų randasi po kelias dešimtis metų išgyvenusių šioje šalyje ir negalintių atsiminti atvažiavimo dienos, nei metų, taip pat laivo ir linijos.

Registracija eis iki gruodžio 26-tos. Kiekvienas nepilietis turi registruotis, nes kitaip gali susilaukti didelių nemalonių.

LANKĖSI

Pereitą savaitę lankėsi iš Bayonne, N. J., ponis Ursulė Milvidienė su sūnumis Florijonu, Albinu ir dukrele Darata. Svečiavosi pas Emiliją Franskevičiūtę-Saldukiene, gyvenančią 9 Woodbury St., Lee Park. Emilija Franskevičiūtė - Saldukiene yra kilus iš Bayonne, N. J.

MIRĖ

A. A. JONAS KAŠULA, sūnus Mykolo Kašulos, gyv. 610 Plymouth St., Breslau, mirė rugsėjo 21, palaidotas rugsėjo 23-čią, Plymouth'o šv. Kazimiero parapijos kapuose, Larksville.

A. A. MARGARIETA PUPA-LAIGIENE, 46 metų amžiaus, gyv. 42 Prospect St., Pittston, mirė rugsėjo 22-ą, palaidota rugsėjo 26-tą šv. Kazimiero parapijos kapuose.

LEO J. SINCAUGE

LRKSA 4 APSKRITIS KUOPŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS

Bertaininis LRKSA 4-tos apskrities kuopų atstovų susirinkimas bus sekmdienį, rugsėjo 29-tą, A. Mockaičio svetainėje, 254 Bennett St., Luzerne. Pradžią 2 P. M.

Išvažiavimų raportai, naujų rarių vajus ir kiti svarbūs reikalai.

Visi kuopų atstovai, dalyvaukite.

Pr. Jurevičius, pirm. J. Češkys, sekret.

ATLANKĖME DETROITĄ

Ketvirtadienį, rugsėjo 5-tą, su savo prisiega Stasiu Ramanauku palikome Pittstoną, pavakariais pasiekėme Buffalo. Čia paėmėm laivą ir penktadienio rytė apie 9:30 val. buvome Detroitė. Kelionė laivu buvo smagi: muzika, šokiai, visoki gėrimai.

Važiavom pas gimines Maskelius.

Rugsėjo 10, Moterų Sąjungos narės pas ponį Kratavičienę iškėlė mums pažmonį. Dalyvavo Mrs. Kasevičienė, Mrs. Aukštikalnienė, Mrs. Parmažienė, Mrs. Elek, Mrs. Negy ir Miss Maskeliūtė.

Kitą dieną aplankėm Aukštikalnius, kurie užlaido puikią restauraciją prie Hamilton gatvės.

Ant rytojaus aplankiau Fordo automobilų dirbtuvę su jos visomis įvairenybėmis. Aplankėm Detroito didžiuosius parkus ir kūr. Coughlin bažnyčią. Jo bažnyčia yra gražiausia visoje Amerikoje. Jos pastatymas kainavo virš dviejų milijonų dolerių. Iš lauko pusės įmūryta 48 dideli akmenys su kiekvieno steito emblema. Altorius pastatytas vidury bažnyčios. O sienose įbudavota altoriai ir išžiūri, kaip koplyčios. Bažnyčia begalo graži ir daug žmonių ją lanko.

Detroitė sutikome keliatą pittstoniečių ir Wyoming Klonio lietuvių.

Detroitiečiai labai malonūs ir svertingi žmonės.

Iš širdies linkime Moterų Sąjungos narėms geriausios kloties ir nuosirdžiai aciū už jų vaizės.

Ona Ramanauskienė-Romane

EDWARDSVILLE

LRKSA 1-MOS KUOPOS CARD PARTY

LRKSA 1-ji kuopa rengia šaunią card party, kuri įvyks sekmdienį, rugsėjo 29-tą, šv. Marijos parapijos svetainėje.

Prie kiekvieno stalo bus geros dovanos.

Ižanga tik 25 centai.

Lošėjai prašomi atinešti savo kortas.

Kuopos valdyba ir rengimo komisija nuosirdžiai kviečia savo kuopos narius ir nenarius, vietinius ir kitų kolonijų žmones į šią card party. Linksmi praleisite laiką ir turėsite progos išsiuoti vertingų dovanų.

Kviečia Rengėjai

Rašykites į LRKSA. Čia nereik mokėt įstojimo duoklės.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Tikslus yra daleidimas, kad gerai organizuotas koncernas su visais patogumais tinkamam veidui jo biznio gali atiekti ir palaikyti savo pasiseimą tikrai teikdamas aukštos vertės prekę ir teikdamas savo klientams teisingą patarnavinimą už prieinamą kainą.

LEO J. SINCAUGE, 753 Main St., Sugar Notch Wilkes-Barre 2-9639

PLYMOUTH

40 VALANDŲ ATLAIDAI

Rugsėjo 29-tą šv. Kazimiero bažnyčioje prasidės 40 valandų atleidai, baigsis antradienį, spalio 1-ą, iškilmingais mišparais.

Vaikų išpažinčių klausymas bus pirmadienį, spalio 1, nuo 5 P. M.

Kleb. kun. A. J. Sinkevičius ir asistentas kun. J. Andriūška ragina visus parapijiečius ir pašaliečius gausiai lankyti pamaldas ir nudotis Dievo malonėmis.

PITTSTON

LRKSA 183-ČIA KUOPA RENGIA PIG ROAST

Ivyk šeštadienį, lapkričio 30, Casino Ballroom svetainėje, 91 N. Main St., Pittston. Ižanga 35 centai.

Pradžią 6 vakaro.

Bus didelės dovanos: pirmą gyvas kalakutas (turkė), antrą—5 doleriai ir trečia—\$2.50 gryvais.

Prašome kitas vietos draugijas tą dieną parengimų nedaryti; o dalyvauti mūsų parengime ir linksmi praleisti vakarą.

ELENA P. ŠAKOCIŪTĖ IŠTEKĖJO

Pirmadienį, rugsėjo 23-čią, ryte per šv. Mišias šv. Kazimiero bažnyčioje kun. M. Ožalas iškilmingai suteikė plačią žinomą Mr. ir Mrs. K. Šakocių dukterį Elena su Jonu Janušu iš Scrantū.

Bažnyčia buvo gražiai išpuošta. Muz. J. Kudirkai grojant vargonais p-lė Pranciška Šeporaitytė giedėjo solo.

Pamerę buvo jaunavedės sesuo Eleonora, pabrolis jaunavedžio brolis Kazys. Jaunavėdė ir visi palydovai buvo gražiai papispuošę.

Po pamaldų jaunavedės tėvų namuose buvo vestuvių bankietis, kurio jaunavedžiai išvyko į Niagara Falls ir Kanada. Grįžę apsigyvens 2224 Brown Avenue, Scranton.

Jaunavėdė yra baigusi Jenkins Township high school. Jos tėvas Stasys Šakocius yra aktingas LRKSA 183 kuopos narys ir pagręsęs Wyoming Klonio dzimdzius-juokdarys.

Jaunavėdys yra baigęs Technical high school, Scranton, ir dirba prie Atlantic ir Pacific Tea Company.

Laimingo jaunavedžiams gyvenimo-

SCRANTON

LRKSA 83 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

LRKSA 83 kp. laikys savo reguliarij mėnesinį susirinkimą ketvirtadienio vakare, spalio 3 d., K. of P. svetainėje, pradėdant 7:30 val. vakare.

Bus kalbama apie dabartinį narių vajų ir jo svarbą.

Taipgi tarsimės apie rengimą kokio nors vakaro dėl pasilinksmavimo. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir kartu užsimokėti savo duokles. 83 kp. valdyba

S. NARAUSKA, 155 kuopos narij ir ilgametj pirmininką, ištikro nelaiminga mirtis Penna. Anthracite kompanijos kasykloje, Scranton, Pa. Užmuštas vietoje.

Velionis išgyveno Scrantone 33 m ir tą visą laiką dirbo kasyklose. Žmogus buvo labai gero būdo ir geras šv. Mykolo parapijos narys. Visi apgaliautauja.

Iškilmingas mišias už velionio sielą laikė šv. Mykolo parapijos klebonas kun. J. Baltusevičius.

Palaidotas šv. Petro Katedros kapinyne.

Karštą nešė jo draugai dar iš Lietuvos laikų—Jonas Simanavičius, Jonas Kazakevičius, Stasys Mickevičius, Petras Talkevičius, Juozas Malašauskas ir Mykolas Navickas.

Ilsėkis Viešpaties ramybėje! 155 kp. raštininkas

E. GRIGALIAUSKAITĖS IR TANKELEVICIŲS SUTUOKTUVĖS

Rugsėjo 21-ą ištekėjo Elena Grigaliauskaitė už Kazimiero Tankelevičiaus.

Devintą valandą ryte šv. Juozapo bažnyčioje įvyko sutuoktuvės. Moterystės Sakramentą suteikė Mons. J. V. Miliauskas. Pamerę buvo Ona Grigaliauskaitė, pabrolis Juozas Ananka. Jaunavėdžiai priklausė šv. Juozapo parapijon. Į bažnyčią atlydėjo abiejų jaunavėdžių tėvai. Dalyvavo bažnyčioje per šv. Mišias. Taipgi sugrįžę po pamaldų pas Grigaliauskus linksmi praleido laiką su giminėm ir pažįstamais. Kaz. Tankelevičius su žmona išvyko į Philadelphia, kur mano apsigyvent. Kazimieras yra karreivis, tarnaujaj Navy Yard. Tėvai, giminės ir pažįstami linki jaunavėdžiam geriausio pasisekimo.

SAŪNIOS VESTUVĖS

Pereito ketvirtadienio rytą, šv. Juozapo bažnyčioje, kun. J. Valiūnas amžinu Moterystės Sakramentu surišo Moniką Janušaitę, dukterį Julius ir Domicelės Janušų, su Jonu Kvietkausku, sūnumo Jono ir Marės Kvietkauskų.

Jaunieji yra gerai žinomi, ilgametiai choristai, lošėjai ir abu priklausio prie LRKSA 30-tos kuopos, kur jaunavėdys eina finansų raštininko pareigas nuo 1934 metų.

Po pokylio, kuris įvyko jaunuosios namuose, jaunavėdžiai išvyko į World's Fair.

Pabrols buvo Juozas Janušas, jauniosios brolis iš Waterbury, Conn., o pamerę Eleonora Samulevičiūtė. Jaunavėdžiai apsigyvens 10 Throop St.

Linkime geros kloties naujam gyvenime! Ten Buvęs

MEDŽIOTOJAI SUĖMĖ ŽMOGVAGĮ

Hillsborough, Calif.—Rugsėjo 20-tą žmogvagiis pagrobė trijų metų amžiaus Marc de Tristan, Jr., ir paliko notą, kurioje reikalavo \$100,000.00 išpirkimo. Vaiko tėvai ir diedukas Copper King Louis Cate paskelbė, kad jie sutinka sumokėti reikalaujamą sumą, kad tik vaiką paleistų sveiką ir gyvą.

Rugsėjo 22-ą žmogvagi suėmė briedžių medžiotojai Sierra Nevada miškuose, 200 mylių atstumo nuo vaiko namų. Medžiotojas Cecil Wetzel ir jo draugas nuginklavo žmogvagi ir perdavė autoritetams. Tuo žmogvagi pasirodė vokiečių sveimšalis Wilhelm J. Muhlenbroich, 40 metų, atvykęs iš šią šalį sausio 18, 1935, iš Vancouver, B. C. Kai medžiotojai jį pastebėjo, jiems krito į akį keistas jo elgesys. Pamatę jo mašinoje vaikuti, jie dar labiau susidomėjo ir

PARENGIMAI

ŠIE PARENGIMAI telpa dykai tų kuopų ir draugijų, kurios spaudos darbus duoda "GARSUI."

MASKARADŲ ŠOKIUS rengia švč. Trejybės parapijos choras antradienio vakare, spalio 29, parapijos salėj, kamp. South and S. Meade Sts., Wilkes-Barre. Gros Ralph Paul ir jo orkestras. Ižanga 25c.

CARD PARTY rengia LRKSA 1-ji kuopa, sekmdienio vakare, rugsėjo 29, šv. Marijos parapijos salėj, Zerby Ave., Kingston, Pa. Ižanga 25c.

RESOLUTION TO UNITED STATES GOVERNMENT

BALTIC AMERICAN SOCIETY PROTEST AGAINST SOVIET RUSSIA

The Baltic American Society of Washington, D. C. held its first social meeting and outing of the season at Mr. Otto Beyer's Farm on Sunday, September 22nd. There was a short business meeting at which Dr. Ellis Haworth, president of the Society, presided. The nonpartisan committee submitted a report which placed in nomination names of officers for the ensuing year. The election of officers for the coming year will take place at the annual meeting of the Society in October. It was announced at the meeting that the following persons will head the Lithuanian Section of the Society for the ensuing year: John Russell, M. D., professor at Catholic University, chairman; Mrs. Adele Dirvelis Roszel, vice-chairman; L. J. Esunas, secretary-treasurer.

A resolution protesting acts of aggression and barbarity by Soviet Russia in the Baltic was unanimously adopted.

A social followed at which the members were served refreshments and picnic lunches. Mr. and Mrs. Otto Beyer were hosts at the large gathering of Finns, Estonians, Latvians, Lithuanians and persons of other extractions who are interested in the cultures and traditions of the Baltic peoples. Number of outstanding Baltic musicians and singers entertained the group among whom were: Ludwig Juht, Karl Lamp, Olly Kukepuu, Amanda Juht, Alexander Wesley Vasiliauskas and Reine Luoma. L. J. ESUNAS

ELLIS HAWORTH, President LADISLAUS J. ESUNAS, Secretary 1661 Wisconsin Ave., N. W., Washington, D. C.

SPARKS FROM USDAVIN

CURB STONE REPORTER

By AL USDAVIN

I will continue writing this column from where my brother left off until he returns from his studies.

My writing will be confined to things I see and hear from and amongst our Lithuanian people. I do not mean that this column will be devoted to gossip; but I do mean that I will write on subjects for the welfare of our Lithuanian people—subjects that will bring benefits to them.

Also, at times, I will severely criticize the mode of living amongst the Lithuanian people and try to give a reason for its existence. All in all, I will try to stay by my motto... A Lith for a Lith.

And do not be surprised if I should drop into your home for a friendly chat. We will become more acquainted and thereby I will be far more prepared in presenting my work to the rest of our Lithuanian people. If you should see and hear of good news concerning our Lithuanian people, kindly let me know. I will appreciate it very much. Thank you.

3. We extend our collective thanks to the President of these United States and the Secretary of State for their unflinching efforts in support of Democracy, not only within the boundaries of these United States, but also of other republics of the world.

4. We endorse the action being taken by representatives of our government against subversive elements which tend to undermine the internal structure of our form of government in collusion with agents of foreign powers.

5. We protest vehemently against the illegal occupation of the Baltic Republics of Estonia, Latvia and Lithuania by Soviet Russia and trust that the government of the United States of America will refuse to recognize this illegal violation of the principles of international law and humanitarian conduct.

6. We consider the so called elections of July 14th last, conducted in the Baltic Republics under the supervision of the occupational army of Soviet Russia as having been under duress and therefore illegal and against the will of the inhabitants of Estonia, Latvia and Lithuania who are by overwhelming majorities against Communism and its negation of these things which the people held sacred.

7. We wish to petition our government to permit the Ministers and Consuls of the Baltic Republics to perform their appointed duties as heretofore and to have our duly accredited American diplomatic representatives in the Baltic region and Soviet Russia safeguard American nationals and American interests in the Baltic region.

8. We further petition the Government of the United States of America to use its good office to restore the independence to the Republics of Estonia, Latvia and Lithuania and to aid its constituents as much as the international law and humanitarian principles will allow.

The president and secretary of The Baltic American Society of Washington, D. C. are hereby authorized to send this petition-resolution to the Government of the United States, to the Baltic Legations in the United States and to the press.

pointed duties as heretofore and to have our duly accredited American diplomatic representatives in the Baltic region and Soviet Russia safeguard American nationals and American interests in the Baltic region.

pradėjo klausinėti, kas jis per vienas? Žmogvagiis griebsi už revolverio, bet medžiotojai jį nuveikė. Žmogvagiui gresia mirties bausmė arba viso amžiaus kalėjimas.

VAIKŲ KAMPĖLIS

MOKINIŲ DAINA

Susirinkome būrelis Mokinių, mokinių. Į mokyklą trumpas kelias Gaut žinių, gaut žinių.

Ir mokyklon mes nuėjė, Pamažū, pamažū. Skaitom rašom atsidejė,— Kaip gražu! Kaip gražu!

O po pamokų vėl traukiam į namus, į namus. Nes namuose irgi laukia Darbas mūs, darbas mūs.

St. Dainutis

KELIONĖ

Pabalnojo Jonas Sau žirgeli ristą, O rytoj išaušus Jos į Vilniaus miestą. Ten pasveikins sesę Rymanciją darželį. Pasakys, kad niekas Jos neskriaus dienelį. Sveikins Gedimina! Vytautui lenks galvą! Pabučius žemele Trijų Kryžių kalne!

V. Juškevičiūtė

STRULIAI TINGINIAI (PASAKA)

Gyveno seniau tokie Struliai tinginiai. Jie beturėjo tik vieną ožką. Kartą supyko Strulis ir sako Strulieni: "Kai tik piemenė ožką pargins, pailsiu." Piemenaiti labai ožkėles gailėjosi ir prašė nepiauti. Strulis neklaušė. Dar nebaigęs piauti, pradėjo luputi odą. Kiek palupus, ožkėle suspurdėjo ir pabėgo. Nubėgusi į mišką, rado lapės olą ir ilindo. Atbėgusi lapė lenda... O ožkėle mykia: "Nelispk, subadysiu, suvarpysiu..."

Nusigandusi lapė bėga, susitinka "kiški": — "Kiškeli kumutėli, eik, žiūrėk, kas mano urvelyje?" Atbėgęs kiškis sako: "Kas čia dirka, kas čia tilka lapės urvelyje?" "Aš ožkėlė nabagėlė, pušė lupta, pušė nelupta, nelispk subadysiu, suvarpysiu." "Baisu", sako kiškis. Bėga abu per mišką, susitiko lėgą, bet ir tas bijo, paskiau paprašė vilką ir tas neatidrašina...

Pagaliau visi 4 bėgdami susitiko bitelę. Ta sutiko ožkėlę iškrapštyti. Tik zir... zir ir oloje...

Patėpė medumi kailėli nulupėtajį ir tas ožkėlei tuoj prigijo, dar nemažai ir į ausis medučio įpylė.

Tada ožkėlei paliepė bėgti iš olos į namus. Ir ožkėlė pabėgo. Piemenaitė nepaprastai nudžiugo ir ėmė bučiuoti ožkėles ausytes. Pastebėjo, kad ten yra medaus, tad džiaugėsi dar daugiau. Jau ir seniai Struliai nuo to laiko pasitaisė. Mat labai buvo pasiilgę ožkėles ir jos pienelio. Daugiau ožkėles nebekankino.

Pasakė O. Zadvilavičiūtė, 70 m. Užrašė Ap. Glemžaitė

NAUJI TEATRUI VEIKALAI

TIK KĄ IŠĖJO IS SPAUDOS NAUJI KUN. J. K. MILIAUSKO VEIKALAI SCENAI

Dainų ir Juokų Jomarkas

Farsas viename akte. Veikalas kupinas rinkinių juokų, nepaprastų špou ir žavėjančių dainų. Vaidinimas gyvas ir begalo juokingas. Vaidina septyni asmenys, priartiant vyrų chorui. Užima visą valandą suvaidinti. Kaina 40c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—25c.

Komedijos

1. Ponas Tūzas ir Ponas Arbūzas. Trumpas, bet labai juokingas veikalėlis, atvaizduojantis šių laikų keliaujančių pardavėjų gudrumą, kuriam kartais būna kliūčių. Suvaidinamas į penkis minutes. Vaidintame dalyvauja trys asmenys.

2. Abraomas ir Raulas. Su žydu scenoje visuomet yra juokų. Šis dialogas yra nepaprastai juokingas. Suvaidinti užima septynias minutes.

3. Supradantis ir Jo Gengė. Veikalėlis atvaizduojaj du skirtingu darbininkų tipu. Jų "darbu" scenoje, tai tikrai reikia kvatotis. Suvaidinti galima į dešimt minučių. Vaidina trys asmenys.

Visos trys komedijos išspausdintos vienoj knygtelėj. Kaina 35c.; imant nemažiau kai 4 egzempliorius—25c.

Amerikos Kaimo Mokykla

Farsas viename akte. Tai veikalas pilnas puikiausiu juoku, gvyų dainų ir netikėtų špou. Nuo pat veikalo pradžios iki pabaigai tik juokis, juokis ir juokis... Tokia mokykla tesiranda tik padykėlio vaiko vaizduotėje, todėl ir vaidinam šį veikalą farsu. Vaidinimas užima visą valandą. Vaidintojų septyneta. Kaina 45c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—30c.

Visi viršišvardinti veikalai gaunami "Garso" Administracijoj.

"GARSO" ADMINISTRACIJA 73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Penna.